

ПРАВОСЛАВЉЕ

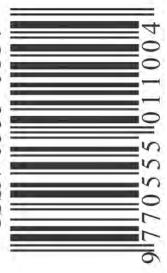
НОВИНЕ СРПСКЕ ПАТРИЈАРШИЈЕ

www.pravoslavlje.rs

Број 1091 Цена 90 динара 2,5 КМ 1. септембар 2012. Излази 1. и 15. у месецу

ISSN 0555-0114

9 770555 011004

Званичне посете

Његова Светост Патријарх српски Г. Иринеј примио је 31. јула 2012. године, у Српској Патријаршији у Београду г. Вука Јеремића, председника Генералне скупштине Уједињених нација.

Патријарх српски Г. Иринеј примио је истога дана, у Српској Патријаршији у Београду г. Милорада Додика, председника Републике Српске, са сарадницима.

Његова Светост Патријарх српски Г. Иринеј примио је 31. јула 2012. године у Српској Патријаршији у Београду делегацију Агенције за реституцију, коју су чинили директор Агенције г. Страхиња Секулић и директор Јединице за конфесионалну реституцију г. Владимир Тодоровић.

Представници Агенције упознали су Патријарха српског Г. Иринеја са новим организовањем процеса реституције у који је укључен и повраћај имовине Црквама и верским заједницама.

Дана 7. августа 2012. г. у Српској Патријаршији у Београду, Свјатејиши је примио у опроштајну посету Његово Пре-васходство Амбасадора Немачке г. Волфрама Маса. После срдочног и топлог разговора, Патријарх српски Г. Иринеј је г. Волфраму Масу пожелео много успеха у будућој дипломатској мисији – у Белорусији. Опроштајној посети је присуствовао Његово Преосвештенство викарни Епископ ремезијански Г. Андреј.

Патријарх Иринеј примио је 24. августа 2012. г., у Српској Патријаршији у Београду, у одвојеним посетама, ЊЕ Александра Васиљевића Конузина, амбасадора Руске Федерације; ЊЕ Клеменса Коју, амбасадора Аустрије; као и представнике Удружења усељеника и повратника Србије.

Патријарх српски Г. Иринеј примио је 27. августа у Српској Патријаршији у Београду Принцезу Јели-савету Карађорђевић са пратњом.

Пријему је присуствовао Епископ ремезијански Г. Андреј.

Посета Епархији новог

70 година Дечјег кампа „Свети Сава“

У суботу, 11. августа 2012. године, на дан јубилеја седамдесетогодишњице Дечјег кампа „Свети Сава“, у препуној цркви ставропигијалног манастира Светог Саве у Либертивилу, Његова Светост Патријарх српски Г. Иринеј началствовао је Светом Архијерејском Литургијом, уз саслуживање Преосвећене Господе епископа: новограчаничко-средњезападноамеричког Лонгина и кливлендског Петра, као и више свештеника и ђакона.

На крају Свете Литургије, Његово Преосвештенство Епископ Г. Лонгин се надахнуто и срдечно обратио Његовој Светости, пожелевши му добродошлицу.

Патријарх се потом обратио мноштву верника истичући важност манастира Светог Саве, као најстаријег српског духовног центра на америчком континенту, наглашавајући посебну улогу коју је манастир имао за очување јединства српског народа на овим просторима кроз историју. Свјатејиши је посебно истакао везу манастира и величана нашег народа, који почивају у овом светом месту. Његова Светост је, у свом обраћању, поменуо да је добро да постоји Одбор и Коло српских сестара који ће се посебно старati за очување ове најстарије српске светиње и духовног центра у Америци.

После Свете Литургије уследила је заједничка трпеза љубави. Затим су се

рачаничкој-средњезападноамеричкој

пригодним програмом представила и деца, учесници Кампа Светог Саве, приказавши своје знање и умеше стечено током боравка у кампу.

У манастиру Нова Грачаница

У недељу 12. августа 2012. г., Патријарх Српски Г. Иринеј служио је Свету Архијерејску Литургију у манастиру Нова Грачаница, уз саслуживање Епископа новограчаничко-средњезападноамеричког Г. Лонгина, и више свештеника и ђакона.

Његова Светост се обратио присутном народу и посебно истакао лепоту манастира Нова Грачаница, која својом лепотом данас служи на понос српског народа. Свјатјејши је у беседи нагласио важност присуства српског и осталих православних народа у Америци и свуда у свету. Многи су расељени, не својом вољом, али и у томе, рекао је Свјатјејши, може да се види промисао Божји, јер без присуства православних народа на овим просторима не би било ни православне мисије. Његова Светост је, и данас у беседи, нагласио важност јединства српског народа и Српске Православне Цркве на овим просторима, али и свуда у свету.

У Чикагу

У четвртак 17. августа 2012. г. Патријарх српски Иринеј, у пратњи Епископа новограчаничко-средњезападноамеричког Г. Лонгина и јереја Владимира Вранића, посетио је Генерални конзулат Републике Србије у Америци и сусрео се са ЊЕ Генералним конзулом Републике Србије у САД г. Деском Никитовићем. Након срдачног пријема, Свјатјејши је у пратњи

господина Никитовића посетио и Српско-амерички музеј „Свети Сава“ у Чикагу.

Патријарха Српског је у Музеју дочекао председник др Живојин Павловић и чланови Музеја. У великој кући Музеја Свјатјејши је најпре показана живописно уређена соба посвећена Православљу и манастиру Хиландару, затим соба посвећена имиграцији и напослетку спомен соба посвећена чувеном српском научнику Николи Тесли. Након тога, др Павловић је Његовој Светости показао остатак музеја, пре свега позоришну салу на трећем спрату у којој се одржавају представе аматерског позоришта „Мира Сремчевић“.

Свјатјејши је рекао да је Музеј „Свети Сава“ значајан не само за Србе који живе у Чикагу, већ у целији Америци. – „Ово би требало да буде место културе за српски народ који данас живи у Америци. Тако би наши људи увек могли да се подсете на величине као што су Хиландар и Никола Тесла и да буду поносни на оно што имају!“.

Првојерарх српски Господин Иринеј, у присуству Епископа новограчаничко-средњезападноамеричког Господина Лонгина, примио је 16. августа 2012. године у просторијама манастира Нова Грачаница г. Дена Рутерфорда, државног благајника Државе Илиноис. Господин Рутерфорд је дошао у посету поводом боравка Његове Светости у Сједињеним Америчким Државама.
Деско Никитовић

Слава Цркве Св. Пророка Илије

Црква Светог Пророка Илије у Миријеву своју 178. по реду храмовну славу обележила је на најсвечанији начин. У препуном храму и црквеној порти, Његова Светост Патријарх српски Г. Иринеј служио је 2. августа Свету Архијерејску Литургију уз саслужење свештеника и ђакона Архиепископије београдско-карловачке.

Сећање на пострадале у „Олуји“

Његова Светост Патријарх српски Г. Иринеј служио је 4. августа 2012. г. у београдској Цркви Светог Марка паракост жртвама војне операције Олуја, уз саслужење свештеника и ђакона Архиепископије београдско-карловачке. Молитвеном сећању на пострадале у овој војној операцији присуствовао је Епископ хвостански Г. Атанасије, г. Александар Вучић, министар одбране и први потпредседник Владе Републике Србије; руски амбасадор Александар Конузин, начелник генералштаба Војске Србије Љубиша Диковић, припадници Војске Србије и бројни грађани.

„Тешко је наћи речи оправдања за тешке злочине који су се десили пре седамнаест година, када је 250.000 Срба, а како

неки кажу можда и 350.000, прогнано, расуто и расељено из Далмације, Лике, Кордуна и Баније. Они још увек живе далеко од својих қућних прагова. Данас се – поред њих – сећамо и пострадалих, односно оних који су своје кости оставили у завичају или у току бекства и тражења спаса у Србији. Сви су они изгубили своје домове у којима су вековима живели и оставили их онима који су им били непријатељи. Десетине хиљада њих чекају да се врате, очекујући правду.“

У Саборној цркви

Његова Светост Патријарх Српски Г. Иринеј служио је 26. августа 2012. г. Свету Архијерејску Литургију у Саборној цркви у Београду. У току Свете Литургије Његова Светост је рукопроизвео у чин чтеца свршеног богослова Милојка Топаловића.

У манастиру Раковица

Његова Светост Патријарх српски Г. Иринеј служио је Свету Архијерејску Литургију на празник Успења Пресвете Богородице (28. августа 2012. г.) у манастиру Раковица, уз саслужење свештенства Архиепископије београдско-карловачке. Том приликом је Његова Светост причестио верни народ, који се окупио око свог Првојерарха да се сједини са Живим Богом. Потом је Свјатејши предводио литију, да би на крају преломио славски колач са високопреподобном игуманијом Евгенијом, као и са г. Милосавом Миличковићем, председником општине Раковица и другима.

Овом приликом Патријарх Иринеј је служио помен Блаженопочившем Патријарху Павлу.

ПРАВОСЛАВЉЕ 1091

2 Активности Патријарха

5 Садржај

6 Саопштење за јавност Епископа шабачког Гостодина Лаврентија

7 Саопштење за јавност поводом медијских шпекулација о доласку папе у Србију
Епископ Ђаковић Иринеј

7 Саопштење за јавност Митрополије црногорско-приморске

8 Саопштење Српске Православне Епархије новограчаничко-средњезападноамеричке

9 Амерички State Department о верским слободама у Р. Македонији

10 Разговор са Његовим Преосвештенством Епискотом бачким Г. Иринејем
Одговорност у случају Перановић12 Јасеновац – покушај ревизије историје
О. С.13 Порицање геноцида и холокауста у Јасеновцу
*Епископ Љубљански Јован (Ђулибрк)*14 Разговор са Њ. Преосвештенством Епископом лосанђелеским и западноамеричким Максимом
Светлост Будућег века суди и подстиче на одговорност
*Славица Лазић*18 О послушању
*Старац Јефрем Кашунакијски*20 Једно срећење у Америци као споменик српске глупости
*Протојереј-стипарфор Милорад Лончар*22 Однос између Цркве и државе
*Хелмут Штајн*26 Прича о безумном богаташу
*гр Препрат Драгутиновић*28 Веронаука као позив на Литургију
*Владимир Пекић*30 Стварање света, покушај ко зна који
*Презваничар Глигорије Марковић*33 Корнелију у спомен
*Милица Анђејевић*34 Крај 1804. године – привид слободе
Живорад Јанковић

36 Свет књиге

38 Вести из прошлости

39 Наука, уметност, култура

40 Кроз хришћански свет

42 Из живота Цркве

На насловној страни:
Њ. Св. Патријарх Српски Г. Иринеј у манастиру Раковица
Фотографија: Ђакон Драган С. Танасијевић

„Православље – новине Српске Патријаршије“ излазе са благословом Његове Светости Патријарха српског Иринеја. Издаје Информативно-издавачка установа Светог Архијерејског Синода Српске Православне Цркве. Први број „Православља“ изашао је 15. априла 1967. године.

УРЕЂИВАЧКИ ОДБОР:

Председник
Епископ бачки др Иринеј

Главни и одговорни уредник
Президент мр Александар Ђаковић

Оперативни уредник
Срећко Петровић

Секретар редакције
Снежана Крутиковић

Фотограф
Ђакон Драган С. Танасијевић

Чланови редакције
Президент др Оливер Суботић,
Сања Лубардић, Славица Лазић

Излази сваког првог и петнаестог у месецу, за јануар и август двојброд. Годишња претплата за нашу земљу је 1700 динара, полуодушаља 850. Појединачни примерак 90 динара. Претплата за нашу земљу може се уплатити на благајни Српске патријаршије, Краља Петра 5 или на текући рачун.
Уплате не слати поштанском упутницом!

Годишња претплата за иностранство:
Обична пошиљка је 70 USD, 70 CAD, 75 AUD, 45 EUR, 35 GBP; авионска: 90 USD, 90 CAD, 100 AUD, 60 EUR, 45 GBP.

Информативна служба:
Текући рачун динарски број:
145-471-71 Марфин банка
Далматинска 22 Београд
Текући рачун девизни број:
Intermediary Deutsche Bank GmbH,
Frankfurt/M (BIC DEUTDEFF)
Account with inst: 935-9522-10
Marfin bank AD, Beograd (BIC LIKIRSBG)
Beneficiary: RS3514500711000024015
Srpska Pravoslavna Crkva, Kralja Petra 5, Beograd

Телефони:
Редакција: +381 11 50-25-116
Маркетинг: +381 64 85-88-486
Претплата: +381 11 25-103, 30-25-113, 064 17-85-786
Факс: +381 11 3282 588
e-mail: pravoslavlje@spcrs.rs – редакција
preplata@spcrs.rs – претплата
marketing.spc@gmail.com

Рукописи и фотографије се не враћају. Текстови достављени редакцији „Православља“ подлежу анонимној рецензији. Текстови и прилоги објављени у „Православљу“ представљају ставове аутора.

Дизајн: Соба.rs
Графичка припрема: Срећко Петровић
Штампа: „Политика“ А. д.

Дистрибутор: „Polydor“ д.о.о.,
Ломница 11/3/9, 32300 Горњи Милановац
телеф./факс: 032/717-522, 011/2461-138
CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
271.222 (497.11)
ISSN 0555-0114 – Православље
COBISS.SR-ID 16399106

Православље се штампа уз помоћ
Министарства вера и дијаспоре Републике Србије

Саопштење за јавност Епископа шабачког Господина Лаврентија

Као епископ Српске Православне Цркве, као човек и хришћанин који је читав свој живот посветио борби за добробит и срећу свих људи, нарочито деце и омладине у нашој Отаџбини и расејању, дубоко жалим за изгубљеним животом Небојше Зарупца, штићеника Центра за лечење болести зависности у Јадранској Лешници, и упућујем најдубље и најискреније саучешће његовој ожалошћеној породици и родбини.

Овако нешто не само што тешко боли већ и опомиње да смо и као Црква и као друштво на великом испиту: како помоћи младима да победе наркоманију, ту највећу кугу нашег времена и трећег миленијума? Како помоћи њиховим породицама, а самим тим и друштву чији су они део, али, рекао бих, и „продукт“? Велики број породица наркоманâ годинама је вапио за помоћ да се на овом простору формира центар за њихово збрињавање и лечење. Ми смо изишли у сусрет њиховом апелу и основали Центар. Да смо одбили да дамо благослов за рад овога Центра, били бисмо, вероватно, изложени критикама и оптужбама да Црква ништа не ради, да не разуме време, да не брине о своме народу, да је неактивна, да је конзервативна, да није као Црква у Европи, и тако даље...

У овом Центру се излечио велики број младих људи који су истргнути из канци дроге и наркоманије; којима је, првенствено, спасен живот; који су сада успешно уклопили у друштво, имају своје породице, посао, децу... Они и њихове породице су данас Богу и Цркви неизмерно захвални.

Међутим, после ове трагедије, питам се да ли је све то вредело једног невиног младог људског живота који је изгубљен. Велики православни мислилац Достојевски рекао је да срећа целог света није вредна једне невино проливене дечје сузице. А овде је проливена крв и изгубљена највећа вредност под сунцем – људски живот!

Велики део живота и епископске службе провео сам на Западу, где су центри за одвикавање зависника од дроге при црквама многобројни. Али, очито је да код нас, после свих искушења и ломова кроз које је наше друштво прошло и пролази, тако нешто не може довољно добро да функционише. Очигледно, није довољна само добра намера, каква је била наша. Потребан је, пре свега, високи ступањ одговорности, затим стручност, компетентност, искуство и знање, као и шире друштвена подршка. Свега тога данас, бар када је у питању овај посао, нама недостаје.

Донета је одлука да се овај Центар затвори. Затварањем Центра, ни ја ни Епархија на чијем сам челу не дижемо руке од борбе за помоћ младима. Напротив, све ћемо учинити, удруженi са црквеним и државним властима, да се створе ваљани услови које смо навели, што ћемо свесрдно помоћи и подржати.

Управнику и духовнику Центра „Сретење“ свештенику Браниславу Перановићу, који је осумњичен за убиство, одмах по сазнању ове трагедије, изречена је најстрожа превентивна мера: забрана свештенослужења. Црквеном суду Епархије шабачке наложено

је да будно прати развој истражног и судског процеса пред надлежним државним судом, а по добијању релевантних чињеница да одмах предузме мере у својој надлежности. Уколико надлежни суд утврди да је именованi извршио убиство, исти ће бити лишен свештеничког чина и избрисан из списка клира Шабачке епархије Српске Православне Цркве.

Црквене власти наше Епархије сарађиваће са надлежним државним истражним и судским органима да се објективно испитају сви детаљи рада у Центру „Сретење“ и све околности под којима се трагедија д догодила. Сви за које се утврди да су радили мимо хришћанских, јеванђелских и људских начела, као и у супротности са државним и црквеним законима и прописима, и мимо оног што је Црква благословила у најбољој намери, чега су они били дубоко свесни, биће најстроже санкционисани по канонима и законима наше Цркве.

Упућујемо најдубље извиђење нашој јавности, која је овим трагичним догађајем узнемирена. Захваљујемо средствима јавног информисања на њиховом до-приносу у борби против оваквих и сличних појава у нашем друштву. Борићемо се свом снагом да се никада више нешто слично, у нашој Цркви, не додги у будућности и појачаћемо напоре Цркве у нашој Епархији у борби против сваке врсте насиља, у духу наше православне вере и хришћанског морала.

Шабац, 11. август 2012.

Епископ шабачки Лаврентије
Извор: Епархија шабачка

Саопштење за јавност поводом медијских шпекулација о доласку папе у Србију

Поводом информације Информативне католичке агенције (ИКА) из Загреба, пренете и од стране неких других загребачких медија, да постоји могућност да садашњем папи римском, Његовој Светости Бенедикту XVI, буде упућен позив Српске Православне Цркве да посети Србију у оквиру јубилеја Миланског едикта (2013.), саопштавамо јавности, по дужности и савести, чињенично стање и молимо медије, загребачке, београдске и остале, да не производе непотребне лажне слике и утиске.

Његова Светост Бенедикт XVI, папа римски, никада није ни зва-

нично ни незванично, ни непосредно ни посредно, чак ни алузијом, упутио поруку – или бар сигнал – Српској Православној Цркви да жели да посети Србију. За Српску Православну Цркву, следствено, тема папине посете Србији уопште не постоји нити она, под таквим околностима, може да се разматра у оквиру канонске надлежности Српске Православне Цркве.

Не постоји никакво „противљење појединих епископа“ него једногласна одлука Светог Архијерејског Сабора Српске Православне Цркве да се на прославу Миланског едикта следеће годи-

не позову поглавари Православних Цркава и високе делегације (дакле, одговорни представници, али не и поглавари) инославних хришћанских Цркава, у том броју и Римокатоличке Цркве.

Иначе, сматрам да је начин на који ову исфабриковану тему и лажну дилему третира већина медија у Србији, па, ево, и неки у Хрватској, дегутантан за све озбиљне и добронамерне хришћане – православне, римокатолике и остале.

Епискобији
Иринеј

Саопштење за јавност Митрополије црногорско-приморске

Објављујемо јавност Црне Горе, људе добре воље и све црногорске грађане да је и ове године, на празник Преображења Господњег, дошло до злоупотребе државне сile, тако што је спријечено одржавање празничне литургије у храму Преображења на Ивановим Коритима.

Црногорска полиција је око 8 часова изјутра спријечила улазак православних свештеника у поменути ловћенски храм. Свештеници су дошли са намјером да припреме храм за празнично богослужење, које се, до прије три године, вршило неометано од када ова црквица постоји, и ту службу никада није вршио нико осим свештенства из Цетињског

манастира. Црква Преображења Господњег је по катастарским папирима црногорске државе у власништву Цетињске митрополије, као уосталом и сви његушки храмови. Зато сматрамо да је овај поступак полиције непримјeren, и да се, с обзиром на неоспорна својинска права, јавни ред и мир могао и морао чувати, на неки други начин, а не никако изједначавањем власника и легитимних свештеника са онима који то нijесу, а вољeli би да буду.

Митрополија црногорско-приморска сматра непримјerenim и необјективним извјештавање већине црногорских медија, на челу са Јавним сервисом РТГЦ, у вези јучерашњег празника. Пи-

тамо се како је могуће, да поред пуних храмова у свим градовима Црне Горе; поред манастира и саборних цркава испуњених хиљадама вјерника и са преко стотину свештеника; од Цетиња и Подгорице до Плава, од Улциња до Никшића, од Котора, па до Жабљака (где су потомци јунака из битке на Шаранцима прославили 150 година овог историјског догађаја), наши црногорски медији не пренесу ни један детаљ са тих црквено-народних сабрања, него само и једино један скуп са пет раšчињених свештеника и 50-ак њихових симпатизера?

Из Митрополије
црногорско-приморске
19. августа 2012. године

Саопштење Српске Православне Епархије новограчаничко-средњезападноамеричке

„Како је лепо и красно кад сва браћа живе заједно“ (Пс. 133)

Прошло је већ двадесет година откако су Његова Светост, блажене успомене Патријарх Павле и Његово Високопреосвештенство, блажене успомене Митрополит Иринеј одслужили Свету Литургију у Београду на празник Сретења, 15. фебруара 1992. године, и тиме окончали подвојеност у Српској Православној Цркви у Северној и Јужној Америци, Австралији и Западној Европи. Кроз Свету Тајну животодавног и спасавајућег Причешћа, сви српски православни архијереји, свештенство, верни народ, епархије, манастири, парохије, школе и разне друге институције у дијаспори, поново су били уједињени. И сви су, заједно са Псалмопевцем, и тада и сада, узвикнули: „Како је лепо и красно кад сва браћа живе заједно!“

Последњих двадесет година, сви српски православни архијереји у дијаспори били су активни чланови Светог Архијерејског Сабора, највишег црквено-административног и законодавног тела Српске Православне Цркве. У складу са прописаном црквено-административном надлежношћу, Свети Архијерејски Сабор донео је одлуке у вези са структуром и руковођењем српских православних епархија у дијаспори. Прва арондација после уједињења од 1992. године, десила се 1994. године у Западној Европи, где тренутно постоје чети-

ри епархије: Британско-скандинавска, Западноевропска, Средњевропска и Аустријско-швајцарско-италијанска. Следећа арондација десила се 2009. године у Северној и Јужној Америци, где тренутно постоје следеће епархије: Новограчаничко-средњезападноамеричка, Источноамеричка, Западноамеричка, Канадска и Јужноамеричка. Најновија арондација десила се у Австралији и Новом Зеланду, где тренутно постоји једна Епархија под називом: Митрополија австралијско-новозеландска. Одлука Светог Архијерејског Сабора о арондацији, или реорганизацији горе поменутих епархија, у многоме је унапредила црквени живот у дијаспори и има апсолутну подршку од стране епископа, свештенства и скоро свих верника.

Нажалост, десет погрешно руковођених људи у Сједињеним Америчким Државама, један из државе Илиној и девет из државе Охајо, игнорисало је болне лекције и сећања из шездесетих и седамдесетих година, одлучивши да покрену судски поступак, у локалном суду у држави Илиној, против Његовог Преосвештенства Епископа Лонгина, са очигледном намером да суд нареди Епископу Лонгину да не испоштује одлуке Светог Архијерејског Сабора у вези са арондацијом епархија из 2009. године, у Северној и Јужној Америци. Није потребно ни наглашавати да је Епископ

Лонгин, имајући апсолутну подршку свештенства, свих црквено-административних тела (Епархијске скупштине, Епархијског савета, Епархијског управног одбора, парохија, црквено-школских општина) његове Богом чуване Епархије новограчаничко-средњезападноамеричке, бранио на суду одлуке Светог Архијерејског Сабора и у том смислу поднео захтев да се ова оптужба одбаци као неоснована и то на основу доктрине о црквеној ексклузивности, која не дозвољава америчким цивилним судовима да се мешају у одређене унутрашње ствари хијерархијских цркава. У четвртак 5. јула 2012. године судија локалног суда одбацио је оптужбу против Владике Лонгина и то без могућности да се о овој ствари даље расправља у дотичном суду.

На последњој Епархијској скупштини Епархије новограчаничко-средњезападноамеричке, одржаној марта 2012. године у вези са овом проблематиком, усвојена је следећа резолуција:

„Веома смо ожалошћени чињеницом да једна мала група српско-православних хришћана упорно инсистира на подвојености, супротстављајући се одлукама Светог Архијерејског Сабора и пуноћи Српске Православне Цркве, покрећући тужбу против Епархијског Архијереја, Преосвећеног Владике Лонгина. Надамо се и молимо

да Свемогући Бог осветли њихов разум и омекша срца тако да би и они могли осетити радост јединства".

Поново позивамо нашу сестру и браћу „да осете радост јединства“. Молимо вас да преусмерите своју енергију и добра на решење демографске кризе која је обухватила мноштво наших парохија и црквено-школских општина, у којима је у опасности ова генерација српско-православне деце, пошто наша Црква је натерана да троши паре на адвокате а не на образовне програме за омладину! Нама је основни циљ данас у Америци да наша деца остану православни хришћани, у друштву које није расположено према религији, а нарочито не према православном хришћанству. Ми не смејмо да дозволимо да изгубимо још једну генерацију деце, која напуштају нашу Цркву због деструктивних судских спорова, који не могу да буду добијени.

Шта више, ми позивамо сестру и браћу који су из државе Охajo, са канонског простора Источноамеричке епархије, да престану опстругирати Црквено-школску општину Св. Саве из Бродвију Хајтса (Болингса) и Св. Димитрија из Акрона (Рицвуда) да постану пуноправне црквено-школске општине у Источноамеричкој епархији. Источноамеричкој епархији су потребне ове две црквене општине, исто као што је њима потребна ова Епархија, да би испунили мисију спасавања душа њихових парохијана и очувања наше српске православне вере и културе у Северном Охају.

Из канцеларије Епархије новојрачаничко-средњезадаљноамеричке

Амерички State Department о верским слободама у Р. Македонији

Aメリчки State Department је објавио овогодишњи Извештај о верским слободама у Р. Македонији.

У Извештају је констатовано да власт у Р. Македонији није демонстрирала настојање ни ка побољшању, ни ка уназађењу заштите верских слобода. Белешка да „нема настојања ка побољшању“, недвосмислено упућује на чињеницу да постоје стања која свакако треба да буду побољшана!

У Извештају је забележено да постоје верске заједнице које се жале да се закон о регистрацији верских група не спроводи једнако. Извештај нотира да постоје и заједнице које се жале на политички утицај у процесу регистрације. Доминантна МПЦ остаје једина регистрована православна група! Сви остали захтеви за регистрацију православних су одбијени. Овим исказом у Извештају се потврђује позната пракса, да држава штити монопол МПЦ, и да недостаје целовита имплементација закона за регистрацију верских заједница, јер у судском регистру постоји више одбијених него регистрованих верских заједница! У прилог реченом, сведочи и онај део Извештаја у коме се каже да се Амбасадор САД-а и други службеници амбасаде редовно сусрећу са верским групама и са владом, као део политике за промоцију људских права. Логични закључак је да кад би се људска права и верске слободе у потпуности поштовале, онда не би постојала потреба за поменутим сусретима!

Подсећамо јавност да против Архиепископа Јована, десет година у континуитету, чим се заврши један, отпочиње нови судски процес, и он се по шести пут налази у затвору; а судско-политички притисак је отпочео и против осталих Епископа, монаштва и верника Православне Охридске Архиепископије. Део о корумпираном и исполитизованом судству се налази у Извештају State Department-а за људска права.

Да има још много да се ради на пољу потпуног поштовања верских слобода свих грађана Р. Македоније подједнако, сведочи и онај део Извештаја у коме се каже да се Амбасадор САД-а и други службеници амбасаде редовно сусрећу са верским групама и са владом, као део политике за промоцију људских права. Логични закључак је да кад би се људска права и верске слободе у потпуности поштовале, онда не би постојала потреба за поменутим сусретима!

Извештај се засебно осврће и на исказе припадника Православне Охридске Архиепископије, који наглашавају да су изложени малтретирању од стране неких медија, као и неоправданом праћењу од стране власти, укључујући и задржавања од стране граничара, малтретирања за која кажу да су базирана на њиховим верским убеђењима.

Забележено је да Архиепископ Јован и Православна Охридска Архиепископија не признају самопроглашену аутокефалност МПЦ.

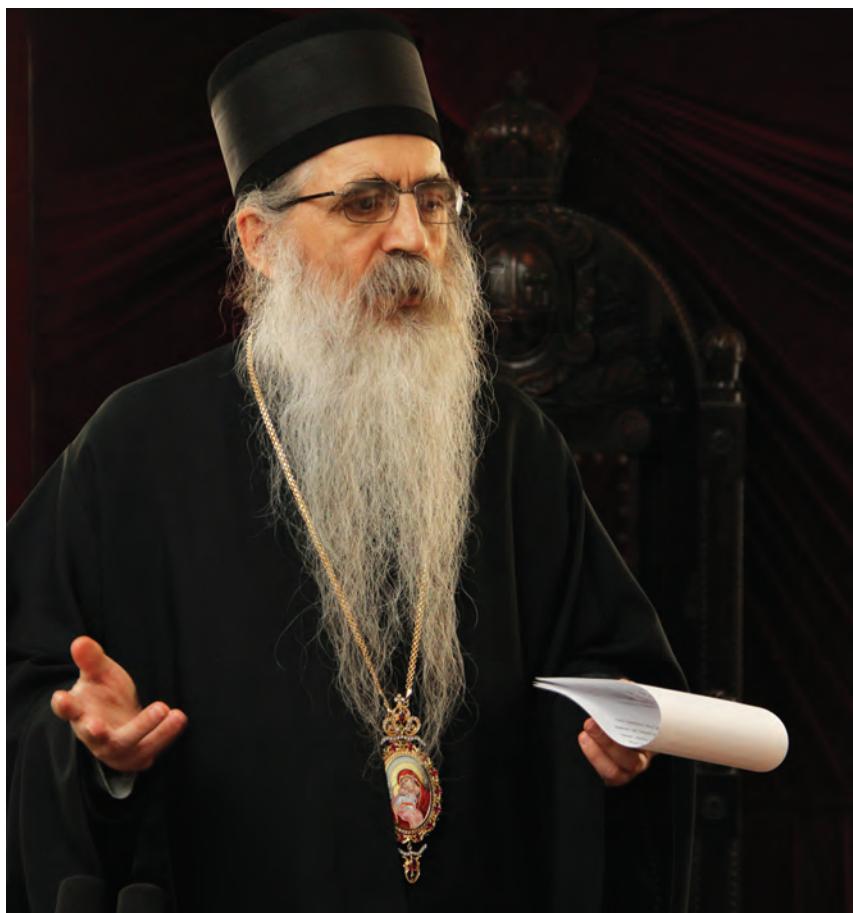
Извештај нотира и чињеницу да аутокефалност МПЦ исто тако не признају ни остale помесне православне Цркве.

Извор: Информашивна служба СПЦ, www.spc.rs

Интервју Епископа бачког Иринеја Виолети Недељковић

Одговорност у случају Перановић

Директно је одговоран сâм Перановић, а индиректно сви ми, свако за свој удео у небудности, па, у крајњој линији, и у необавештености.

1. Зашто је Црква зажмурила пред малтретирањем људи у кампу?

– Црква уопште није зажмурила пред малтретирањем људи у кампу. Свети Синод је и пре три године, поводом батинања у „кампу“ крај манастира Црне Реке, одмах реаговао, чак пре

било које друге институције, и затражио распуштање тамошњег центра, а за Перановића и црквени суд и државну истрагу. Више од тога Синод није могао да учини. Како се затим, у пометњи око случаја Артемије, Перановић измигolio и домогао позиције у Епархији шабачкој, ни мени ни другим архијерејима заиста ни-

је знато. И сада, у неупоредиво трагичнијој ситуацији, када је један живот прекинут на ужасан начин, и то, на жалост и невиђену срамоту, од руке насиљника у мантији (већ сâм овај израз ужасава!), Синод је реаговао муњевито и искрено.

Неважно је што сам оба пута ја наступио у јавности у име Синода, а владика Порфирије у име свих оних који се труде да са љубављу, часно и одговорно, у сарадњи са државом и струком, помогну трагично залуталим зависницима, понајвише младим људима. Готово сви наши медији су са огорчењем – али и с правом – истицали да је, по свему судећи, Перановић водио бизнис, приватан или полуприватан (помиње се чак месечна зарада од педесетак хиљада евра), али било би поштено да се забележи и то да центри које води манастир Ковиљ не наплаћују ништа, ни за пријем ни за боравак. Ја не мислим да је Преосвећени владика Лаврентије знао за методе Бранислава Перановића. Ако су неки људи у Епархији шабачкој ишта знали о њима, а ипак ћутали или, како рекосте, зажмурили, онда су и они делимично саучесници.

2. Ко је у Српској Православној Цркви директно, а ко индиректно одговоран за то?

Перановићево имање у Јадранској Лешници
Фото: <http://www.novosti.rs>

– Директно је одговоран сâm Перановић, а индиректно сви ми, свако за свој удео у небудности, па, у крајњој линији, и у необавештености.

3. Ко треба да сноси одговорност?

Перановић, наравно, али неку, бар моралну одговорност сносе и сви они – ма ко они били – који су прешли преко случаја Црна Река и омогућили му да настави са лажном терапеутском делатношћу која се, ето, завршила злочином. Нимало не мења ствар то што родитељи жртава наркоманије у свом очајању и безизлазном положају прихватају батинашку „терапију“.

4. Како коментаришете чињеницу да је Бранислав Перановић пре три недеље унапређен у чинprotoјеја-ставрофора иако је пре три године био у средишту скандала у Црној Реци јер је лопатом тукао штићенике? Како такав човек може да добије тако висок чин у Српској Православној Цркви? Ко је за то одговоран?

– Свети Синод је својевремено тражио црквеносудски поступак против Перановића јер свештеник као слуга љубави Христове по канонима Цркве не сме да користи насиље. Његов тадашњи надлежни епископ није послувао Синод. Да га је послушао, Перановић би, после пресуде црквеног суда, био рашчињен или, у најмању руку, стављен под доживотну или дуготрајну забрану свештенодејства, а поготову би био онемогућен да се и даље бави својим дотадашњим послом. Нећу, наравно, да будем неправедан јер сам уверен да ни тадашњи надлежни епископ ни други, потоњи, нису ни слутили колико тај човек може да буде опасан по околину.

Што се тиче одликовања од стране Епископа шабачког, о томе Свети Синод није добио никакво обавештење. Прва вест о томе долази нам, ево, сада, из медија. Ако је то тачно, онда је ту погрешио владика Лаврентије. Моје је тумачење да Владика или није много знао о Перановићевом житију и приклученијима или је наивно веровао да се Перановић у међувремену покајао и одустао

од батинашке праксе. Добро је и јеванђелски исправно веровати у снагу покајања и у то да ниједан човек није непоправљиво поквартен и зао, али доброта не сме да се изроди у пасивну болећивост. Морамо бити безазлени, незлобиви, али и мудри, обазриви, снабдевени духом расуђивања.

У овом случају сви смо, свако на свој начин или у себи својственој мери, пали на испиту расуђивања и распознавања духовна. Никог и ништа не оправдавам, али мислим да треба, уместо прозивања и осуђивања других, да вреднујемо и свој сопствени допринос духовном и моралном стању друштва у којем је и овакав случај био могућ. Поред питања: „Ко сноси одговорност?“ потребно је и питање: да и ја не сносим бар мало одговорности?

*Извор: Press,
12. август 2012, стр. 8.
(објављено са малим скраћивањем)*

Београд, 12. август 2012.

*– Иншернет-портал
Српске Православне Цркве*

Повреда истине

Јасеновац – покушај ревизије историје

Фотографије:
www.HolocaustResearchProject.org
– The Jasenovac Album

Изјава римокатоличког свештеника и хрватског историчара Стјепана Разума да у концентрационом логору Јасеновац није било геноцида изазвала је недавно бурне реакције. Наиме, шеф надбискупског архива, који је део Хрватског државног архива, Стјепан Разум је 9. августа у интервјуу задарском „Хрватском листу“ рекао да су страдања Срба, Јевреја, Рома и припадника других нација и националности преувеличана и да представљају „српски мит“.

Председник Израелске културне заједнице аустријских Јевреја Оскар Дојч оштро је осудио нови у низу покушаја порицања холокауста. „Хрватска није једина европска држава у којој је евиден-

тан наставак монструозне праксе да се у складу са популарним потребама доводи у питање постојање најјезивијег геноцида у историји човечанства“, рекао је он за „Политику“. Амбасада Србије у Загребу затражила је званичан став и коментар хрватских власти поводом овог случаја.

Шеф за односе са јавношћу Загребачке надбискупије Звонко Франц нагласио је у телефонском разговору за исти београдски лист да је сваки злочин, посебно геноцид, за осуду. При том је истакао да је надлежност његове надбискупије у овом случају ограничена.

У бечком Центру Симона Визентала истиче се да је широм света у порасту број „покушаја

ревизије холокауста“, који се зајснивају на покушају да се „парцијалним фактима“ докаже да су патње и број жртава нацистичког „Коначног решења јеврејског питања“ преувеличани. Тако се намеће закључак да је холокауст политички мотивисани мит победника, савезника у Другом светском рату. Посебно оштро саопштење издао је Маргелов институт из Загреба.

Саопштењем се огласио и председник Републике Хрватске Иво Јосиповић; у њему се каже да се „у Јасеновцу заиста догодио холокауст над Јеврејима, геноцид над Србима и Ромима, те стравични злочини према Хрватима неистомишљеницима режима, припадницима антифашистичког и ко-

Порицање геноцида и холокауста у Јасеновицу

Најновији случај порицања геноцида и холокауста у Јасеновцу који је недавно узбуркао јавност на подручју бивше Југославије део је ширег покушаја ревизије истине о Другом светском рату, који је за своју носећу институцију имао амерички Институт за ревизију историје. Свој врхунац овај покрет је имао за време суђења британском историчару Дејвид Ирвингу 2000. године, након чије осуде је порицање холокауста почело осетно да јењава. Специфичност бивше Југославије представља то што, са једне стране, јавност није упозната са овим чињеницама те са друге што су веома значајну улогу у ревизионистичком процесу имали хрватска римокатоличка црква и држава. Да није тако, не би било могуће да се пре неколико година у „Гласу Концила“ месецима објављује фелтон са тезом да је покољ у глинској цркви – измишљен или да Стјепан Разум изјављује да је и Јасеновац – мит.

Оно што забрињава, а што се покушава бацити у сенку буком око оваквих изјава каква је Разумова, јесте чињеница да је страдање на подручју бивше Југославије у Другом светском рату веома лоше истражено, те да на истом простору осим београдског Музеја жртава геноцида не постоји ни једна научна институција која се бави овим проблемом. И сам Музеј жртава геноцида је од власти Србије занемарена институција, што је срамота имајући на уму квалитет и изванредну међународну репутацију његовог рада.

Док су остали европски народи неколико година после Другог светског рата донели процене броја жртава а потом основали институције које су неколико деценија истраживале чињенице да би отприлике крајем осамдесетих

мунистичког покрета, симпатизерима Народнослободилачког покрета и многим слободољубивим грађанима који су се одупирали усташко-фашистичком режиму“.

Директор јерусалимског Центра Симона Визентала Ефраим Зуроф рекао је да хрватски историчар и римокатолички свештеник Стјепан Разум својим нечувеним изјавама жели да преправи историју Другог светског рата и негира злочине које су починиле усташе.

У саопштењу које је историчар холокауста Ефраим Зуроф, директор центра, потом издао, на-

помиње се да покушаји поновног писања историје Другог светског рата у Хрватској путем порицања и заташковања ужасних усташких злочина не могу бити толерисани, а недопустиви су када долазе од истакнутих црквених велико-достојника.

„Позивамо руководство Римокатоличке цркве у Хрватској да одмах разреши дужности Стјепана Разума са његовог важног положаја у Црквеном архиву и недвосмислено осуди његове нечувене и срамне коментаре, који не само да су неопростиваувре-

дошли до коначних процена (број жртава Аушвица је са послератних процена од четири милиона данас сведен на 1,1–1,5 милион, нпр., али било је случајева где су резултати дали веће бројеве од послератних процена), у социјалистичкој Југославији је истраживање жртава било онемогућавано или спутавано, да би Музеј жртава геноцида био формиран тек 1992. године. Парадигматично, глас овог Музеја се не чује у препиркама о бројевима, највише зато што се тамо сматра да је доћи до идентитета једне, до сада непознате жртве, важније од коришћења оскудних ресурса у бесплодне полемике.

Стога, колико год је неморално порицати, манипулисати, умањивати (или увећавати) жртве Другог светског рата, неморално је и претукливати да нам умногоме недостају основне истине о њима, и да те истине неће бити све док повиком на ревизионисте између осталог скривамо и сопствени нерад. Када би уместо сваког интервјуа и изјаве по медијима о броју јасеновачких жртава од рата до данас имали по једно име јасеновачке жртве, вероватно би све те полемике биле немогуће јер бисмо знали прецизну и непорециву истину.

+Јован, Епископ лиљански
Координатор Одбора за Јасеновац Светој Архијерејској Сабору

да жртвама Јасеновца, њиховим потомцима и свим поштеним Хрватима, него и настоје да пруже сасвим лажну слику ужасних злочина које су усташе починиле над Србима, хрватским антифашистима, Јеврејима и Ромима током своје крваве владавине у Независној Држави Хрватској. Усташки злочини никада не могу бити избрисани и апологете сличне Павелићу и његовим следбеницима су срамота за демократску Хрватску која тежи да уђе у Европску унију“ – истиче се у саопштењу Центра. О. С.

Разговор са Његовим Преосвештенством Епископом лосанђелеским и западноамеричким Максимом

Светлост Будућег века суди и подстиче на одговорност

Разговарала Славица Лазић

Једино Православље, као Црква која говори једним устима и једним срцем, може земљи засићеној протестантски „сведеног“ хришћанства пружити оно што највише недостаје: благослов сабрања, миомирис црквености, радост са-служивања, усаглашено сведочење, извесност благослова вере – једном речју крсно-васкрсно сведочанство Истинитог живота.

Пре три године је формирано Сабрање Православних канонских епископа у Северној Америци. У чему је улога овога сабрања?

– Сабрање Православних канонских епископа у Северној Америци, формирано на основу одлуке Четврте Предсаборске свеправославне конференције у Шамбезију (6–13. јуна 2009. године), на којој је донет и Правилник о раду Епископских сабрања дијаспоре, велика је и значајна установа за сав православни свет. Посебно је важна за тзв. дијаспору која је задуго била мисионарско подручје, које у еклесиолошком смислу „трпи“, јер су у њој културне и етничке разлике постале основ за стварање заједница предвођених различитим епископима. То је неприхватљив и опасан феномен који се неповољно рефлектује на црквену, друштвену и културну стварност. Америка је земља која вали за Православљем јер је у њој онтолошко питање потиснуто. Стога једино Православље, као Црква која говори једним устима и једним срцем, може земљи засићеној протестантски „сведеног“ хришћанства пружити оно

што највише недостаје: благослов сабрања, миомирис црквености, радост са-служивања, усаглашено сведочење, извесност благослова вере – једном речју крсно-васкрсно сведочанство Истинитог живота. То и јесте примарна мисија новоформираног Сабрања Православних Епископа.

На који начин се манифестије рад и делатност овог новог еклесијалног тела?

– Ово Сабрање – нека врста будућег Архијерејског Сабора на овом простору, који, наравно, не може бити озваничен пре будућег Светог и Великог сабора Православне Цркве – формирано је са циљем да доведе до јединства које поштује разлике али одбације поделе. Оно такође треба да јача и утврђује епископоцентрично јединство свих православних. А онај епископ који, како је неко умесно приметио, не може у себи да превазиђе етничке и културне разлике постаје служитељ пре раздеобе неголи јединства. Древна Црква је у пракси установила не племенско-кровни или етнофилистички него географски принцип: *нема значаја ко си, него где си,*

тј. где припадаш као Црква. Православље има савршену еклесиологију, и довољно је само да је примењује у пракси.

Како координатор за тринаест одбора Сабрања, можете ли нам рећи нешто више о организацији, начину функционисања, циљу и досадашњим резултатима овог тела?

– Бити координатор тринест одбора Епископског сабрања (сваки има за чланове и до пет епископа, као и десетак свештеника и лаика), а то је улога коју ми је поверило само Сабрање на челу са првостојатељем Архиепископом Димитријем 2010. године, значи најпре помагати председавајућима одбора у организовању рада сваког од тих одбора како би се што ефикасније припремио рад Сабрања. Одбори су место где се интензивније одвија рад Сабрања између два саборска заседања, а ове године одбори су по први пут одржали своје појединачне седнице, што је од крупног значаја за остваривање задатака који чекају Цркву. Српски епископи су такође чланови појединачних одбора, па тако Епископ Митрофан

1

дела у оквиру комисије за Цркву и друштво, а Епископ Лонгин у комисији за монашке заједнице. Поред поменута два, ту су још и одбори: за канонска питања, за војне свештенике, за пастирску праксу, за канонско-регионално планирање, за екуменске односе, за теолошко образовање, за Литургију, за финансијска и правна питања, за омладину и за свештеничка питања. Овај по-следњи, тринести одбор ускоро ће изаћи са упутствима по питању рукоположења, постављења и премештаја свештеника унутар сваке јурисдикције, наравно у духу древног канонског предања прилагођеног савременим потребама и изазовима. Јединство са васељенским Православљем је такво да, према речима једног српског Епископа, без њега нема blađodajnoj crkvenoj životu, нешто чега нису свесне исполните-

зоване структуре, на пример, у БЈР Македонији.

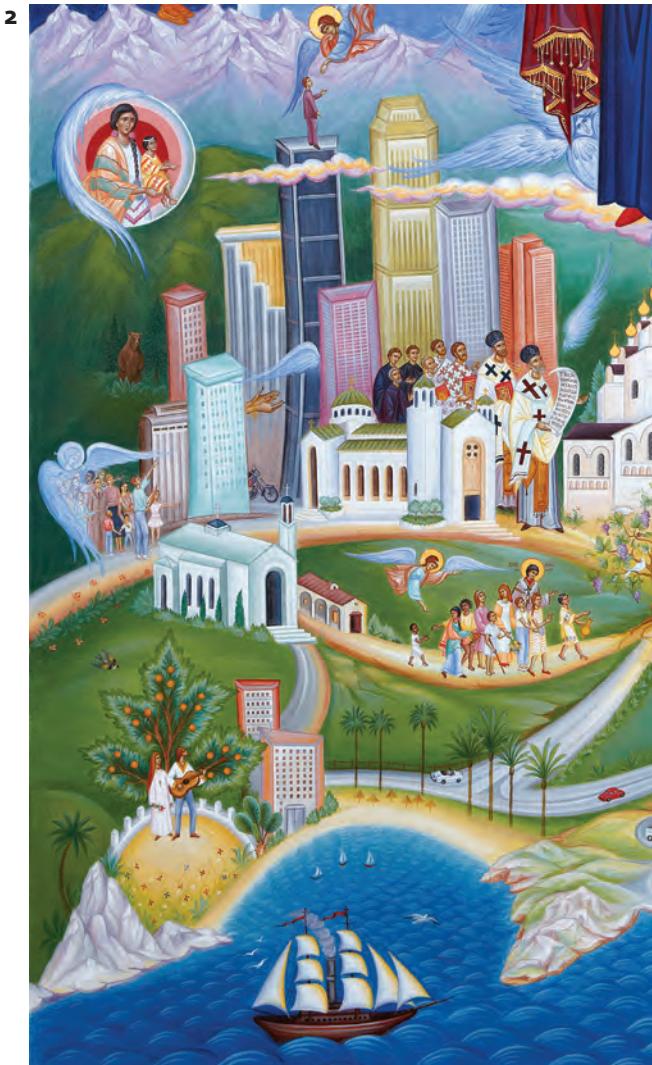
Прошле године прославили сте деведесет година од оснивања прве српске Америчко-канадске епархије. Колико Црква помаже нашем народу да очува и негује православну духовност и свој народни идентитет?

– Прослава деведесет година од оснивања прве српске Америчко-канадске епархије обележена је у Лос Анђелесу, уз присуство више епископа, од којих су двојица из српскога рода. Овај значајан догађај нераскидиво је повезан са стварношћу српског исељеништва у Америци које датира из првих деценија деветнаестог века а које траје и данас. Ову историју је обележило неколико значајних личности од којих бих поменуо о. Севастијана Дабови-

ћа, епископе Николаја Жичког и Мардарија Ускоковића и научника Михаила Пупина.

Након Вашег доласка и постavljeња у Западно-америчку епархију прошло је шест година. Којом брзином и у којој мери се обнавља духовност и лутургијска свест код наших сународника у западној Америци?

– Западноамеричка епархија, ако се као груби мозаик погледа изблиза – ту је „само“ четрдесетак парохија-литургијских заједница – оставља непотпунији утисак од погледа издалека, који боље може помоћи у сагледавању реалности тог „хорохроноса“. Она се пружа на огромном простору који се може савладати понавише захваљујући савременим средствима саобраћања, па сте данас са верним народом у Сакраменту,

међу калифорнијским пределима и виноградима, сутра у Фрэнзу, близу хиљадулетних дивовских секвоја, а јуче сте прелетели пустињу Аризоне и Велики кањон да бисте посетили причаснике у Финиксу и Денверу. За то време сте са саговорницима могли разговарати о неизвесној будућности, с погледом на облакодере Сан Франциска, осећајући снагу ветра који доминира тим градом. Следеће недеље вас очекују Стеновите планине Монтане и Ајдахoa, само да бисте касније видели да оне нису у снажном контрасту са океаном у Сан Дијегу, него да са Орегонским шумама и кишама Сијетла говоре о благослову Божијег простора. У летњим месецима посећујемо парохијане, монахе и... медведе, на удаљеној Аљасци, а у зимским се дружимо са нашом маленом српском заједницом Светог Лазара Косовског

Живот Цркве на западноамеричкој обали у знаку је свеправославног саборног окупљања, услед чега је настала предивна визија Богородице као Заштитнице града Лос Анђелеса (слике 1, 2 и 3; прави назив: *Segnora Nostra Regna de Los Angeles*) и свег Запада, која стојећи изнад Града, покровитељски благосиља окупљени Народ са Епископима и Свештеницима. Композиција укључује многе детаље из живота обале Пацифика, као и детаље природних лепота. Прву такву икону је насликала Монахиња Магдалина из Грачанице на Косову, а друга је дошла као поклон Манастира Ормилије на Халкидици из Грчке. Тропар Богородици спевао је Епископ Атанасије, умировљени Херцеговачки.

на Хавајима. У свему томе, дух захвалности према нашим знаним и незнаним доброчинитељима на овом тлу не сме да нас напусти.

Истицали сте да задатак Цркве на северноамеричком простору није толико у томе

да негује језик, фолклор и обичаје, колико да своје чланове утемељи у Литургији. Да ли се то чини у довољној мери с обзиром на то да наше парохије и манастири у дијаспори често више личе на етничке клубове?

– Та два приступа се не искључују, али се морају знати приоритети. Кроз драматичну историју српског народа, Црква је у различитим околностима најзаслужнија била за очување идентитета, посебно у временима када није било других институција које би тај идентитет сачувале. Отуда често преовладава поимање Српске Православне Цркве као националне институције што, признаћете, не одговара Јеванђељу. Не може нам национални романтизам, који нам је узгред говорећи Европа изврзла, бити најужа специјалност; тај трагичан превид по

комуе Црква окупља само на националној линији мора да престане јер је патриотизам, на жалост, веома кварљива роба.

На који начин је могуће превазићи тај „превид“?

– Наравно, верска пракса код нас подразумева и много различитих и веома маштовитих обичаја који су изникли из духовности. Ипак, многи верници посвећују знатно више пажње обичајној и фолклорној страни него што се труде да схвате и ухваће богослужбени ритам Цркве. Црква је та која усмерава ка истинском фокусу нетрлежног постојања, јер преводи из смрти у Живот. Како нас уче Светитељи, хришћанин је онај који све што се збива проверава Крајем, Царством мерећи историју, а не обратно. Не бори се за импресије привременог карактера. Срећом, српске парохије на северноамеричком континенту се ослобађају наслеђа „клупског“ приступа, па су у последњих шест-седам година укинуте коцкарнице у виду тзв. „бинга“, најпре на западној обали, а полако су следиле пример и остale. Предстоји васпостављање литургијског типика као превасходног задатка, али ништа не може аутоматски донети напредак. Потребан је труд и одговорност свих, а посебно епископа и његовог свештенства, у откривању те литургијске димензије постојања

кроз катихезу својих парохијана. Да будем конкретнији: подједнако су од живота отуђени један бизнисмен који бесомучно јури за материјалном славом и добити на Менхетну и неки православни свештеник који док седи у друштву загледа у свој мобилни телефон или се буса у прса својим патриотизмом.

Да ли су наша Црква и јерархија ушли у стваралачки дијалог са глобализмом као „пост-модерним интегризмом“?

– Мислим да истинска Црква једино и може тај дијалог да води, а јерархија у њему учествује пропорционално својој верности Истини Цркве. Бојазан од дијалога је одлика медиокритета и ускоплеменске свести. Сигурно да се дијалог не води ради дијалога, а једини који тако поступају су већина „талентованих“ политичара и демагога, којих, признајем, има и међу јерархијом. Поред тога, често наглашена вербална тежња за дијалогом код појединача можда више служи као покриће за скривене психолошке комплексе. Црква се, поготово не данас, не сме ослањати на окоштале структуре власти, него на делотворност парохија као харизматичких једница са свештеницима спремним на жртву, а такве видим међу млађима.

Реците нам нешто о томе каква је будућност Православља у Мексику, где сте боравили у првој канонско-пастирској посети?

– Мексико је традиционална римокатоличка земља, а православни житељи имају три епископа. Укупан број православних у овој вишемилионској земљи није сваким познат или се рачуна да их има до педесет хиљада. Ипак, Православље може ненаметљивим присуством да функционише као со и квасац у тој земљи са историјом старом преко двадесет хиљада година. Добротом Владике Алекса, имали смо два литургијска сабрања у саборној цркви

Вазнесења Господњег. Он је диван човек и епископ кога краси смирење, љубав и пажња према ближњима, а око себе има млађе свештенике Мексиканце.

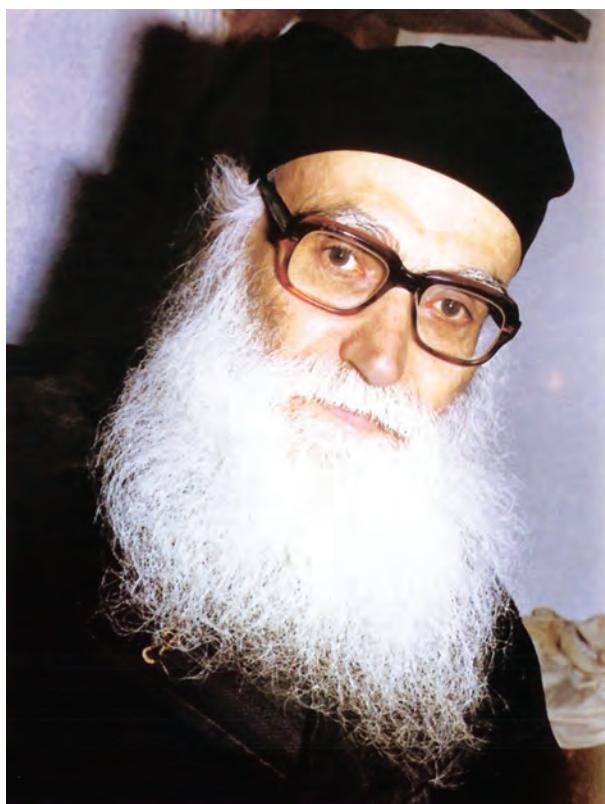
Сваке године на имању у Цексону одржава се Дечији камп, који траје месец дана, а похађа га преко три стотине деце. Можете ли нам изнети ваше импресије о кампу, полазницима и активностима?

– Само присуство деце на том простору, типично за некадашњу Калифорнију, јесте добра прилика за православно саборовање. Нема мобилних телефона, интернета, телевизора, а уместо тога влада дружење, солидарност, богослужење, дељење времена и простора... Свештеници, у то сам се лично уверио и недавно, воде изузетно жив дијалог са младима о најактуелнијим питањима која интересују млада бића: слобода, љубав, жртва, полност, покајање, једница, развијање личности... Задивљен сам интересовањем младих за подвиг и врлину, искрену веру и саможртвену љубав, за питања егоцентризма и граматичности, привезаности за овај свет и трагања за смислом. Недавно сам са њима планирао неколико миља до Сребрног језера и назад, у врло занимљивом и отвореном разговору пуном духа и живости.

У којим активностима организујете харитативни рад? Можемо ли бити задовољни делима милосрђа унутар црквене заједнице, на који начин унапредити дух солидарности, служења ближњем, пожртвованости, задужбинарства?

– Ако се ико може похвалити добочинствима, што би по себи био својеврсни јеванђелски оксиморон, то би били наши људи у дијаспори. Многе наше парохије „продужавају“ своју Литургију на трпезе за бескућнике, а у томе се посебно истичу наше америчке заједнице. Поред тога, рецимо, недавно је наша Епархија организовала помоћ за обнову Манастира Хиландара, а надам се да ће ускоро кренути и посебна акција за помоћ српској деци са Косова и Метохије.

О послушању

Сирац Јефрем Катунакијски

Благословене душе, не знам одакле да почнем и шта да кажем. Шта прво, а шта друго. Пуно тога ми долази на ум. Једно је стварно и истина. Све не можемо објаснити, али бар једно... И то би било довољно. На Катунакији, Симонопетри, Ормилији, душа се уздиже, ако постоји умно делање.

Био сам недавно у Ормилији, али не на бденију, већ сам тиховао. После бденија, долази ми отац Кипријан и рече ми да за трпезом кажем неколико речи оцима. Ма како ја сада да говорим – нисам свештенопроповедник, нити неки учен и образован човек, већ неписмен. Понекад ми је тешко чак и на грчком да говорим. Понекад и на грчком језику тражим реч да нешто духовно изразим и не налазим је. Ипак, ради благослова сам пристао. Поред мене је седео отац Поликарп из Суротија, од кога сам тра-

жио благослов да кажем две-три речи. Знао сам да треба да говорим пред послушницима, а било је ту и образованих људи: протосинђели, јеромонаси, игумани. Почеко сам да говорим о послушању.

Наш старац Јосиф Исихаста, који је био сасуд исихије и умне молитве, није нас учио, узводио у исихију, умну молитву. Не, већ нас је учио послушању. Из послушања происходи молитва, а из молитве богословље. Желим само основно да кажем о овоме. Хоћеш ли да задобијеш молитву? Хоћеш ли да твоју молитву прате сузе? Хоћеш ли да нађеш уски пут монашког живота, пут свога спасења? Једини пут за то је пут послушања. Ако живиш у послушању, наћи ћеш и пут свога спасења. Да наведем један пример. Једном сам седео у својој келији, бавећи се умном молитвом, а мој сабрат у другој келији радио је нешто око печата за просфоре.

Налазио сам се у стању благодати (виђења нетварне светlosti). Благодат може да обитава у човеку кратко. Пет минута. Један сат. Може и два, а може и три сата. Монах из суседне келије ме је позвао на ручак. Нисам хтео одмах да кренем, док не прође благодат. Али због такве помисли – непослушања, благодат се одмах удаљила од мене и рекох себи: «Шта си учинио?» Због непослушања одмах сам изгубио благодат. Свети Оци нам говоре да послушање треба да нам буде на првом месту, а потом молитва. Имао сам молитву и не послушах, па изгубих и молитву. Чинећи послушање, молитва пак може и да се задржи. Дакле, из послушања происходи молитва. Уз послушање, молитва може да буде много усрднија. Дакле, непослушање задобиши, молитву изгубиши – две штете.

Опет понављам: из послушања – молитва! Свети оци кажу

да се у манастир не долази да би се молио, већ да би се учио послушању. Ако чиниш послушање – то је твоја молитва. Зато, ако ти неко од братије каже да нешто урадиш, иди и уради. Ако неко чини послушање, то највише успокојава душу старца. Ако се успокојава душа старца, успокојава се и Бог. Ако си успокојио старца, успокојио си Бога свога. Старац је видљиви бог. У теологији иконе се каже, по Светом Василију Великом, да поштовање према икони прелази на Прволик – тако је код нас у односу према старцу. Зато, пази да те ни најмања помисао не одвоји од старца. То могу из искуства да кажем у односу на старца Јосифа Исихасту. Кадгод бих прихватала неку помисао против њега, губио сам благодат.

У нашој келији на врху, живи старац Гедеон поред црквице Светих Архангела. Код њега је живео један послушник, који је раније био ожењен. Дошао је на Свету Гору, а имао је демона у себи. Док је чинио послушање према старцу, демон није био видљив. Био је миран. Када је престао да слуша старца (једном је присвојио прилог из Америке од сто долара), у њему се одмах појавио демон. Једном сам отишао код њих у келију на причешће и видео сам демона у том послушнику. То сам им рекао. «Видиш демона?» «Да», рекох. «Видим.» Тада је говорио да када једном каже Исусову молитву, демон уђути, другу молитву – вришти, трећи пут – постаје невидљив. Ето, колика је сила Исусове молитве. Демон му је говорио. «Мислиш да ћу отићи од тебе? Шта каже Христос? Овај род се изгони само постом и молитвом. Не, не-ћу изаћи.» Циљ демона је био да га наведе на непослушање. Ђаво познаје Јеванђеље, али се највише плаши послушања, јер је оно подражавање Христа.

Свети Теодор Студит каже да

смо ми у манастиру сабрани како би у љубави и јединству Духа прослављали име Божије. Исихија је важна, али су важнији послушање и заједница. Ако имаш правило од десет меморија, тако чини. Не, пет. Болje петнаест, али најбоље десет како треба. Ако се не чини тако, то је већ за исповест. Први непријатељ није нам ђаво, већ сопствена помисао. Ако својој помисли верујеш – ето пада. Ко верује својим помислима, још увек робује својој вољи. Један послушник на Светој Гори није хтео да се причешћује, јер је веровао својој помисли да није достојан.

Једном приликом негде у скиту, био сам са братијом. После Литургије, они седоше да узму воду и да се послуже. Један монах приђе и рече старцу: «Геронда, не радите добро! Оци треба ћутети да иду у своје келије и да тихују.» Тада сам му рекао: «Дете моје, ти си послушник, а почeo си да поучаваш старца. Не радиш добро. Треба само да кажеш: Нека је благословено старче.» Тога монаха је помисао полако одвела од старца из Каруље. Прошао је и друга места и на крају се појавио као јереј, закрштавајући нас. «Ви сте јереј?» «Да.» «Управо сам завршио Литургију.» Видите, због егоизма је отпао од старца и саморукоположио се за свештеника. Ево шта бива када човек верује својим помислима. Ако имаш помисли, треба да их кажеш старцу. Не веруј својим помислима. Ђаво ће те преко помисли полако одвести где он жели. Послушници који оду од свог старца, од свог канона из манастира – сви старци.

Ако чиниш послушање, задобићеш и молитву. Без послушања, и молитва се губи. У Цркви нам је све дар. Дар нам је свето крштење, дар – света Литургија, дар – Царство небеско. Бог од нас хоће само чистоту срца. Ако имамо чисто срце, можемо

задобити срдачну молитву. Духовно стање човека зависи од благодати у тренутку када се он моли. Ко задобије благодат, постаје бог по благодати. Како да задобијемо благодат? Послушање је једини начин. Искусио сам и једно и друго. Послушање је подражавање Христа. Послушник задобија већу благодат него онај ко заповеда. И онај ко заповеда добија благодат, али већу онај ко слуша, јер се потчињава. Где има два или три монаха, онај који се потчињава задобија највећу благодат. Први задобија благодат да може да руководи, како да организује, како да реши разне проблеме манастира, али онај ко се потчињава, у посебној је благодати. Искуство нас тако учи.

Благодат долази у разна времена. Неки монах ми рече: «Данас је Преображење, али нисам осетио неку посебну радост и благодат. Можда ће доћи сутра – обичним даном.» Суд Божији је другачији од суда људског. Благодат задобијамо и у светој Литургији, али и изван ње. Можеш да задобијеш радост у свакодневном послу на послушању. Наше је да непрекидно пребивамо у молитви. Када Бог реши да посети нашу душу, хоће да је затекне у молитви. Треба непрестано да проверавамо како смо провели дан и да ли смо били у непослушању. Христос је дошао на земљу да се разапне. Он жели да се и Његови ученици разапну за Царство небеско. То нам није директно речено, да нас не би растужило. Имао сам помисли против старца Нифонта и чујем глас благодати у себи: «Не чиниш добро!» Ко чини послушање старцу, постаје други христос, постаје благодатни христос.

Са ћркoј језика превео
Ейской далматински Фоије

– ПОВОДОМ СРАМНЕ ТУЖБЕ ПРОТИВ СПЦ –

Једно суђење у Америци као споменик српске глупости

Протојереј-стахирофор Милорад Лончар

Има већ око две године како група Срба у Америци покушава да оспори доношење Устава СПЦ у Северној и Јужној Америци од стране Сабора Српске Православне Цркве. Незадовољни одлуком Цркве о реорганизацији – арондацији епархија, која је донесена на мајском заседању САС СПЦ у мају 2009. године, Стојан Божић из Илиноја те Милош Пушкар, Симо Петковић, Милорад Пртењак, Милош Миленковић, Руди Симовић, Петар Свилар, Миленко Паљић, Милтон Радовић и Мира Пртењак, сви из Охаја, тужили су Његово Преосвештенство г. Лонгина, Епископа новограчаничко-средњезападноамеричког тврдећи да је „незаконито“ расформирао бившу Митрополију новограчаничку, која је по њима била самостална црква тако да одлуке Сабора СПЦ нису могле да се односе на ову институцију. Они су покушали да објасне америчком судији како они нису део Српске Православне Цркве, а да уједињење није постигнуто већ је оно принципијелно договорено а чекало се да се усвоји заједнички устав, како би дошло до уједињења. При томе, сами су, уз своју тужбу, предали документа која су оповргавала њихов основни став. Наиме, приложили су Прелазне уредбе, документ који је 1992. године донео Свети Архијерејски Сабор Српске Православне Цркве, а на који је блажене успомене Митрополит Иринеј ставио свој потпис, доку-

мент који недвосмислено говори о томе да је постигнуто духовно јединство и да је Митрополија новограчаничка ушла у састав Српске Православне Цркве те да се од тада има управљати по Светом Писму и Светом Предању, одлукама Васељенских и Помесних Сабора, одлукама Св. Арх. Сабора и Синода Српске Православне Цркве, Уставом Српске православне цркве као и Уставом Митрополије новограчаничке (до доношења заједничког Устава). Ништа од напред реченог за ове људе није важило сем Устава, за који су тврдили да га они нису донели. Амерички суд је пресудио у корист Владике Лонгина (Цркве) односно против тужиоца, на основу тога што је питање доношења Устава као и питање реорганизације – арондације епархија, питање унутрашњег устројства једне хијерархијске цркве где ингеренције цивилног суда престају, јер му то изричito забрањује Амерички Устав.

Ми смо рањен народ

И ово извођење Цркве на земаљски суд за нас је јасан показатељ наше раслабљености, наше огроховљености и спремности да у суду још жељи да сами нешто значимо, подвргавамо одлуке Једне Свете Саборне и Апостолске Цркве „преиспитивању“ од стране неправославних судија једне стране земље. Данас, у време најтежег страдања српског

народа и његових институција, ми се придружујемо онима који су нас бомбардовали, вукли кроз блато, срамотили, разним погрдним именима звали. Ушли смо у хор са самим ћаволопевачима, а све мислећи да „службу Богу чинимо“. Најлакше је на рањенога и палога камење бацати и довикувати како је слаб и никакав и како не треба да живи. Новац, који је бог за многе, и овом приликом је показао своју моћ и снагу. Људи који новац имају сматрају да су довољно и духовни и значајни као и да могу одређивати на који то начин њихова Црква треба да функционише. Наравно, они немају појма да је извођење једног епископа на државни суд акт који повлачи њихово искључење из црквене заједнице.

Штета нанета Епископту и Епархији

Огромна је и материјална и духовна штета нанета нашем Епископу и Епархији новограчаничко-средњезападноамеричкој. Ако бисте питали наше непријатеље о томе, рекли би да нам они и нису нешто потребни за неко време, пошто смо сами себи непријатељи. Ми смо од сопствених члanova излагани непријатности, јер су неки упорно тврдили да је ту потребно да се са тужиоцима разговара. Као да се није разговарало? Преосвећени Владика Лонгин је више пута разговарао са овим људима, као и разни други добро-

намерни људи. Његова Светост Патријарх Српски Г. Иринеј, у присуству епископа из Америке, децембра месеца прошле године разговарао је са њима у просторијама храма Св. Вајсрења у Чикагу. Као резултат овог чина – крајње смирености Српског Патријарха, који је решио да лично моли ове људе да одустану од овог крајње штетног пута за Цркву, они су му после пар месеци понудили свој одговор, који ће остати забележен у аналима наше тужне стварности као један невероватан сведок овога времена и његове оптерећености. То је уцена Цркви која се може мерити са уценом и ултиматумом који је Аустроугарска империја понудила Србији 1914. године. Или се предај или ћемо те згазити. Ово је слободна интерпретација изведена из духа поменутог ултиматума.

Тапшање по рамену

Наши су хероји некада били Свети Кнез Лазар, Милош Обилић, Карађорђе, Хајдук Вељко, Војвода Мишић итд. Данас су нам хероји људи који имају паре, а својој личности су потчинили све што је свето и узвишено, све што је некада имало трајне вредности, све се то сада мери кроз призму њихове визије света и живота. У неко време у прошлости, када је народ имао поштовања за светињу, за Цркву, за српство, било би незамисливо да се неко овако понаша, односно било би осуђено од самог народа. Људима овога профила не би било места међу браћом. Данас, онога који изводу Српску Цркву на грађанске судове стране земље тапшу по рамену и сматрају јунаком. Ти људи и даље заузимају проминентно место у српској заједници. А то је због тога што смо сви духовно ослабили и изгубили осећај за оно што има трајне вредности. Уместо да су се ови људи стидели свога поступка, све ово време наш Епископ се стидео и за себе и за њих, примајући повремено прекоре и од најближих.

Христос пред Пилатом, илустрација из Розанског кодекса (Codex Rossanensis), лист 8v (6. век)

Може ли нам ово послужити као наук?

Ми смо ево већ деценију окупирани судским процесима, свађом, негативностима сваке врсте. Ето, прошли смо и кроз ово несрећно суђење. Није ли на месту да се запитамо о томе да ли је наше страдање, које сами себи наносимо, окончано?! Све би добро било ако бисмо схватили после овога да је крајње време да се Богу молимо, да Цркву Његову чувамо, да се људству и карактеру учимо. Да праштамо једни другима. Да се кајемо. Да учимо на грешкама прошлости и да се никада више не понови оно што разара и нас као појединце, а посебно Цркву као божанску установу. Црква има своју улогу, која је неизменјена, увек иста, увек нова. Њена

улога је да спасава душе људске. „Каква је корист човеку који цео свет задобије а души својој науди“, каже Спаситељ. Ето, наша браћа су могла да добију суд, ако за моменат дозволимо такву недозвољиву премису, али каква би им корист духовна од тога била? Ако би се све завршило на овом суђењу и ако бисмо од сада нешто разумели и ово негативно Бог би искористио на добро. Нека би дао Бог да ово суђење остане забележено као споменик српске глупости, који ће нас даноноћно и кроз векове потсећати на оно што не треба да радимо. Ако, пак, ништа нисмо научили кроз ову невољу српску, тешко нама и нашим потомцима на овим просторима. Утопићемо се у једно протестантско шаренило и бледети до бесвесности, и неће нас бити.

Црква и изазови историје

Однос између Цркве и државе

Хелмуш Штауф

У контексту вишедеценијској нерешеној питања односа Српске Православне Цркве и Државе, као и актуелне расправе пре доношење Закона о враћању одузете имовине СПЦ и другим Црквама и верским заједницама у нашој земљи – упознајемо чијаоче „Православља“ са проблематиком историјата и стањем односâ између Цркве и државе у савременом свету

Однос између Цркве и државе је општеевропска и релевантна тема у свим поznijim европским државама. То је „горућа“ тема, најкасније од Карла Великог, а у суштини још од времена мисије покрштавања германских племена. Ради се, да-кле, о оном периоду када су први германски владари примили крштење и истовремено га прописали за све своје саплеменике. Била је то пре свега политичка а не верска одлука, мотивисана личним разлозима.

Однос између Цркве и државе доноси са собом напетост која се мора издржати и која се не може решити једноставно одвајањем Цркве и државе уставом или неким другим законским одредбама, јер такви прописи воде само у нови стадијум, али не и ка решењу свих проблема. Ови проблеми нису отклонjeni ни у земљама у којима се нека врста одвајања одавно спроводи, рецимо у Сједињеним Америчким Државама. А колико је то одвајање проблематично видимо већ по томе што у сваком храму виси национална застава САД. У овој земљи се, исто тако, већ готово двадесет година води жучна дебата о моралним и етичким вредностима, коју је

првоцирала конзервативна страна. Наиме, тамо се на однос између државе и хришћанства гледа веома различито.

И у државама Африке и Латинске Америке ова тема је данас од велике важности за уобличавање јавног живота. Треба ли Цркве помињати у уставу? Које слободе Цркве добијају? Какву им улогу друштво додељује, примера ради, у васпитању, отварању школа или давању права хришћанским Црквама да оснивају болнице или образовне установе? Која је то друга могућност дијалога између Цркве и државе, која се овим Црквама гарантује, или им се пак ускраћује?

Стање у Азији, где су хришћанске Цркве у екстремној мањини, је посве другачије. Тамо, наиме, и овај проблем поприма обележја особитих деформација те напетости и концентрише се у највећем броју случајева на слободу вероисповести и питања људских права. Исламске државе су још од времена Мухамеда преко тзв. „система милета“ (милет, застарели турцизам у српском језику има следећа значења: народ, нижи сталеж, етничка или конфесионална мањина – ирим. ирев), инкапсулирале и издвојиле хришћанске Цркве као посебне народе и на тај начин

опет створиле један нарочити облик односа Црква – држава.

У савременим државама средње и средњоисточне Европе пре свега су актуелна питања позитивне људске слободе, тј. могућности увођења и држања часова веронауке, права слободе штампе, али у смислу: да ли хришћански чланци треба да нађу места у световним новинама, затим питање поседа и враћања (одузетог) власништва, као и других давања државе каква су, нпр.: плате свештеника, додељивање храмова и кућа свештеним лицима, као и субфинансирање дијаконија (нем. Diakonie, у Евангелистичкој Цркви: социјални рад при црквеним општинама – ирим. ирев.).

Међутим, ово су само последње изопачене форме, будући да је и сама тема далеко старијег датума. Ако се вратимо Библији и поново обратимо пажњу на свештену историју, открићемо већ у 1. књизи Самуиловој како су свештеници критиковали устројство државе и да су га одобрili тако-рећи преко воље. Однос оптерећен бројним напетостима између царства и пророкâ испуњава једну трећину Старог Завета.

И, најзад, врхунац налазимо у Новом Завету: Исуса Назарећа-

нина убијају државне власти. То никако није било убиство које је починио појединац. А које је државно тело било егзекутор? Јевреји су кривицу пребацивали на Римљане, а ови опет на Јевреје. Неки Јевреји данас говоре да је то био неспоразум између двеју власти, такорећи службени инцидент, који се морао и могао избећи.

У сваком случају, откако је Господ Исус Христос распет од стране државних власти, свуда где постоји распеће поставља се питање: У каквој ми то држави живимо? А државе се не мере само по социјалним давањима, спортским догађајима, индустријском профиту, већ и по мученицима које стварају – по оним тихим мученицима што су пострадали због односа државе према њима и по великанима који су јавно погубљени: по Сократу и Сенеки, Јустину Мученику и Јану Хусу, Бонхеферу (*Bonhoeffer*) и Митрополиту петроградском Јовану, првом од око 150 православних епископа у Русији, који су били присиљени да приме мученичку смрт.

Већина држава, иначе, покушава да избегне директне и јавне верске прогоне. Напротив, оне као повод за упућивање прекора проналазе било какве другачије аргументе, на пример, незаконитости у финансијском пословању, будући да, по њиховом мишљењу, прелазак у хришћанство треба сматрати антагонизмом, а одлучивање од заједнице извршавати као судски поступак (смртна казна). Непосредни верски прогони упражњавају се, нажалост, у исламској и неким религијама природних или тзв. „примитивних“ народа. Не би требало заборавити да је у 19. веку Кореја дала неколико хиљада мученика, што представља највећи прогон у Азији.

А зашто ова тема има такву тежину и због чега је многи избегавају?

Поједини хришћани се, посматрано са две тачке гледишта, нагло мењају као држављани и/или као хришћани.

Две реалности стоје једна на-
супрот другој – *civitas Dei* и *civitas terrena*. Видљиви људи (власт) против Цркве, која није само пушки привид, и против сасвим не-видљивог Бога и Његовог Закона што пред верујуће, ипак, поста-
вља велике захтеве. Ова двострука лојалност причињава нам тешкоће, а ми – са благонаклоно-
шћу и оданошћу – настојимо да удовољимо обема странама.

Постоје, међутим, и друге врсте лојалности. Још у средњем веку теологија је говорила о три царства: о хришћанској Цркви (*ecclesia*), о држави (*politea*, одн. *res publica*) и о економији (*economia/familia*). За сваког појединца постоје најразличите индивидуалности, нпр.: радни односи уопште или национална привреда једне државе. Чак ни сама држава не представља јединство. Јер ту су град и округ са својим интересима између одбране и привреде, затим културна политика и национална држава опет са понекад опречним интересима између одбране и привреде или културе и традиције. Ни Црква не представља посве јасну институцију. Многи људи позивају се у најмању руку у истој мери на своје лично право на исповедање вере као на своју савест. Остале – различите – лојалности налазимо код љу-

ди као учесника у саобраћају, као потрошача, као осигураника или ТВ гледалаца.

Па ипак, однос држава – Цркве је фундаменталног карактера, будући да он положе право на видљив и површан ауторитет насупрот скривеној, али трајној вечности.

Али, не треба ли ово питање разумети на следећи начин: „Ко-
ме Ти припадаш – држави или
Цркви?“ То питање је, свакако,
било постављано и раније. Оно,
међутим, има одређену важност
само повремено, наиме у апокалиптичним временима екстрем-
них прогона, када се заправо и
ваља определити за једну или за
другу страну. Уосталом, просечни Европљанин би на питање: „Где
Ти спадаш?“ данас дао веома јасне одговоре:

- (1) имам породицу и посао;
- (2) држављанин сам ове земље;
- (3) припадам такође још и Цркви или неком одговарајућем удружењењу.

Исус захтева другачији редос-
лед ствари, али не зато да би
их користио једну против друге.
„Подајте, дакле, ћесарево ћесару,
а Божије Богу“ (Лк. 20, 25). То није никаква напоредост, већ одређивање приоритета.

У сваком случају, боље је не злоупотребљавати државу против Бога, или обрнуто. Ми, дакако, нећемо никакву Божију или апсолутистичку, али хоћемо толерантну државу, како бисмо у њу могли да уведемо екуменски појам, *sustainable* (енгл. пријед са значењима: одржив, оправдан, изведен од глагола *sustain* = носити, поткрепити, хранити – *þrim. þrev.*) такву државу која је у стању да „носи“ човека.

На овом месту бих желео да укажем нарочито на фундаменталан значај 13. поглавља *Посланице Римљанима* Светог апостола Павла, али не у оној добро познатој, исувише срдачној протестантској традицији. Текст *Посланице Римљанима* 13, 1–7 је веома сложен, па чак и рафиниран. Он, додуше, почиње позивом на покоравање држави – што је, да тако кажемо, само амбалажа, а тиме се и завршава – али се у средини налазе неколике формулатије које нам омогућавају да уочимо, као нпр. у 4. стиху, да је власт „слуга Божији теби за добро“. Ова тврђња није разумљива сама по себи и не важи у свим случајевима. На три места се држава у овом тексту назива *diakonos* (грчки: слуга Божији), а на једном *liturg* (грчки: слуга државе). Текст *Посланице Римљанима* ваљало би читати изнутра, из самог његовог центра. Јер, само када је држава слуга Божији, тада смо и ми обавезни на послушност њој.

А послушност се пројављује само уколико нека држава заиста служи Добру. Јер, у тексту нигде не пише: „Свеједно шта држава одн. војска њених чиновника чини – ви то морате следити!“ Овој скривеној структури текста није поклоњено довољно пажње.

У истом смислу поучавао је и Лутер. Он је истицао оба ова аспекта, наиме, да држава или владар морају бити добри, а тамо где властодржац постане обестан, поремећен, охол и тиранин, Лутер више није захтевао никакву послушност, него је допу-

штао право на отпор. Међутим, Лутер је ова два аспекта – „грађанин и хришћанин“ посматрао пре свега заједно и увек је изнова одвраћао хришћане од повлачења из државе. Јер, ко треба да буде држава, ако не ми?

Стога и није добро ако се Црква, с једне стране, повлачи из политичког живота, а с друге, финансирање свештеничких плата препушта у знатној мери држави. Тиме она (Црква) губи своју слободу и независност.

Но могли бисмо понудити и овакве аргументе: верници не дају довољно прилог; тако никада нећемо моћи да издржавамо свештенство! То је само половинча истина. Јер, ако је продукт Еванђеља добар, ако дакле верници од њега имају неке користи, онда ће га они и плаћати. То видимо у многим младим хришћанским Црквама у Азији, где ниједна држава не даје ни једну једину пару за Цркву, већ, напротив, још и тражи од ње. У Јапану, примера ради, отприлике тридесет породица (што ће рећи приближно педесетак запослених) већ издржава једног пароха. То су увек заједнице од најмање 60–80 особа (укључујући и децу). Њихово учешће у богослужењима је велико и креће се од 80–90%; а када се окупи више од 80–90 верника, заједница се дели и оснива се нова! У Европи се, пак, проблем састоји у томе што многи пароси полажу право на традиционалне привилегије које су релативно скупе, а које црквене општине више нису у стању да суфинансирају.

Илустроваћемо то следећим примером: један црквени „производ“, који је деловао уверљиво, био је апел за помоћ жртвама глади у земљама Трећег света. Од 1959. године постоји фондација „Хлеб за Трећи свет“, која сада годишње сакупи око 130 милиона немачких марака. Како се тим послом бавимо у нашој кући у Штутгарту – лично сам могао стечи увид у те механизме. Добро ми је познато са каквом се

брижљивошћу воде ове акције, да би се, нажалост, опет уз помоћ вешто вођене реклами кампање, прикупљена помоћ за жртве глади, суша и болести „продавала“ у црквеним општинама.

Историјски преглед

Многи сматрају да је у средњем веку Црква од самог почетка уживала известан приоритет, а то је заблуда. Црква је најпре била једнозначно функција племенског вођства, нпр. франачких или саксонских кнезева. Када би једном била донета одлука да неко племе у целини прелази у хришћанство, тада би племенски владари запошљавали одговарајуће хришћанске служитеље, односно бискупе, оснивали манастире и обезбеђивали средства за подизање задужбина. Они су, поред тога, вршили и поделу на парохије, градили нове храмове, оснивали семинаре (духовне школе) и одлучивали о томе какав ће се однос успоставити са Римом а какав неће. Рим је, уосталом, као седиште главног бискупа, био у периоду од сеобе народâ па све до почетка другог миленијума у великој кризи.

Нарочито је X век био карактеристичан по бројним метежима и смутњама, толико израженим, да се могло поставити питање опстанка папске власти, док је Источни Рим (Константинопољ) одн. Византијска Црква у то време била прилично стабилна.

Овој *трејој фази* (500–1050. године) посебно обележје давало је тзв. „властито црквено право“, тј. владари су имали право да на својој територији одређују све структуре, док су бригу о правом држању вере сматрали својом одговорношћу.

Друга фаза: Црква покушава да задобије примат отприлике од 1050. године, коначно и уз помоћ тзв. „теорије два маџа“. (Ово није никакво поређење са питањем духовне слободе и начина аутономног деловања Цркве, каква се постављају у данашње време.) Ова фаза – борба папа с краљевима, која је саблажњавала читаву Европу, свакако нам је најбоље позната. Међутим, и када је реч о тој фази, ваља нам имати на уму још и чињеницу да су бискупи постављани од стране Рима у изузетно малом броју случајева били

образовани теолози. Они су, дакле, били образовани црквени људи, али је квалификовано теолошко знање било ретко и развијало се заправо веома постепено, преко универзитетâ, нпр. у Паризу од 1200. године.

Трећа фаза: позни средњи век – Моћ папинства пропадала је већ у XV веку зачуђујуће брзо, а регионални владари су преузимали врховну власт. Уосталом, често се понављала пракса да становници градова отерају бискупе или, пак, да ограниче њихову функцију (као у Келну око 1100. године).

Четврта фаза: доба реформације – И у овом периоду многи су мислили да је слобода личног веровања поново у потпуности већ постављена и да је верским заједницама дато право првенства над државним структурама, али до тога није дошло. Верници су, додуше, спровели многе локалне реформе, али су одговорност на крају ипак задржала за себе градска већа (савети) много бројних тзв. „слободних градова“ Немачког царства (Райха) или, пак, владари (кнезеви) који су у својим провинцијама одлучивали о питању: реформа – да или не? *Defacto* Лутер је посегао за германским властитим црквеним правом, премда је гајио и сино达尔не идеје, тако да је свака појединачна група верника могла да одлучује о устројству Цркве. А у ствари су, и према Лутеровим схватањима, сенати и владари били они којима је поверавана одговорност. Из те фазе произтекла је, нажалост, јака превласт кнезева, тзв. *Summ-Episkopat* (нем.: главни или општи епископат – *йрим. йрев*). И евангелистичке Цркве постале су веома зависне од својих владара, док су се католичке дијецезе необично снажно ослањале на Рим, знатно више него данас. И то представља суштинску разлику у односу на XX столеће.

Пета фаза: зато не треба да нас чуди што је након ових интензивних веза појединих владарских кућа са Црквама идеја о одваја-

њу Цркве од државе – захваљујући деловању просветитељског покрета – нашла велики одјек. Био је то широко постављен захтев XIX века, док су се Цркве по ново, *defacto*, после краткотрајне Наполеонове епохе, веома снажно ослањале на државу, тако да се могло говорити о „брачку између трона и олтара“. Ова епоха дефинитивно је насиљно прекинута 1917/1918. године, пре свега у три империје – у Немачкој, Аустроугарској и Русији. Одвајање Цркве и државе било је планирано, а остваривано је на различите начине. У Немачкој је оно спроведено под формом Вајмарског устава чије су одредбе правоснажне и данас.

С друге стране, стварно одвајање, какво је спроведено најпре за време Француске револуције, а затим и у борбама преврату у Русији, допринело је у највећој мери уништењу Цркве. Многи аргументи који се износе у прилог оваквог одвајања пре имају за циљ управо уништење хришћанских Цркава. Тако, Лењинов *Фебруарски декрет* из 1918. године има наслов „Закон о одвајању Цркве и државе“. Међутим, овде се *defacto* ради о подржавању Цркве, о одузимању њене целокупне имовине, као и о мучном, невољном подношењу остатака култа „по милости“ државних власти, о пуким остатцима Цркве којој је заправо било намењено уништење. Овај указ био је, нажалост, узор за многе антицрквне мере тридесет година касније, 1948. године, у средњој и источној Европи.

На темељу овог искуства, сличног ономе што је чињено у Немачкој у време Хитлера (1934), дошло се године 1945. до закључка о увођењу нове фазе у односе између Цркве и државе и о тежњи за новим партнерством које се, свакако, заснива на извесном одвајању, али се ипак трага за новим видовима сарадње, на добробит грађана и безбедност државе.

Са немачкој превела
Јелена Кончаревић

Из православне ризнице тумачења Светог Писма

Прича о безумном богаташу (Лк. 12, 16–21)

гр Предраг Драјушић

Прича о безумном богаташу је још једна у низу прича садржаних у Еванђељу по Луки које осуђују богатство и упозоравају на погубност везаности за материјална добра. Безумни богаташ из приче је управо илustrација речи Господњих: „Тешко вама богатима, јер сте већ примили утеху своју“ (Лк. 6, 24).

У чему се састоји несрећа богатих?

Прича о безумном богаташу је још једна у низу прича садржаних у Еванђељу по Луки које осуђују богатство и упозоравају на погубност везаности за материјална добра. Безумни богаташ из приче је управо илustrација речи Господњих: „Тешко вама богатима, јер сте већ примили утеху своју“ (Лк. 6, 24). У чему се састоји несрећа богатих? На ово питање Исус Христос одговара параболом о безумном богаташу, о велепоседнику чија је једини брига сабирање блага на земљи (Лк. 12, 16–21).

Повод

Повод за изговарање параболе је молба једног непознатог човека Исусу да преузме улогу судије у једном имовинском спору између два брата (Лк. 12, 13–15). Исус је у народу цењен као мудар учитељ и није било чудно да се од једног писмознанца потражи да просуди по сличним питањима. Исус одбија да у имовинском спору преузме улогу судије (Лк. 12, 14). Он себе не види као писмознанца који треба да одлучује у таквим спо-

ровима. Немогуће је да Он расуди шта коме припада од имовине, пошто је Његов став по том питању већ познат: „Свакоме који тражи од тебе подај, и који твоје узме, не тражи од њега“ (Лк. 6, 30). Његова коначна реч гласи: „Гледајте и чувајте се од сваке грамзивости, јер нико не живи тиме што је сувише богат“ (Лк. 12, 15).

У античком свету осуда похлепног богатства није непозната. Један фрагмент јелинског песника Пиндар гласи: „О смртниче јадни, како у ветар говориш и о ситним ситницама збориш, хвалећи богатство“. У сваком случају, Исус за повод приче о безумном богаташу узима управо спор око имовине између два брата.

Прича

Прича о безумном богаташу представља једног човека коме стицање иде од руке. Његови усеви су толико обилни да нема где да их смести. Он одлучује да поруши житнице и сагради нове, веће. У њих ће сместити сва своја добра. Тада ће моћи да каже својој души да добара има за

много година и да сада може да се опусти, да једе, пије и весели се. Његови планови бивају поремећени једном интервенцијом одозго. Бог га назива безумним, најављује да ће иста та душа којој је обећан спокој још исте ноћи бити узета од њега. Коме ће онда припасти све што је стекао? Господ Исус завршава причу констатацијом: „Тако бива ономе који себи стиче благо, а не богати се Богом“ (Лк. 12, 21). После приче следи низ упутстава ученицима како да се опходе према материјалним добрима (Лк. 12, 22–59).

Тумачење

Ова парабола отвара питања: зашто је богаташ безуман? Шта је он то учинио да заслужи ову супрову казну? У чему је његов грех? Зар није у човековој природи да стиче и обезбеђује своју будућност? Поједини тумачи сматрају да је богаташева идеја да поруши мање житнице и сагради веће безумна, претерана и да се његова безумност у ствари састоји у његовој похлепи. Међутим, опште људско искуство гово-

Символ Јеванђелисте Луке, Леонска Библија (пергамент), рад из око 920. године (Шпанија, Катедрала у Леону)

ри да је његова реакција све, само не безумна. Она је природна последица новонастале ситуације: обиље усева треба негде сместити и његова идеја да поруши старе житнице и сагради нове је сасвим реална. Цела парабола се састоји из једног монолога који се потом претвара у монолог унутар монолога. Богаташ размишља у себи и разговара са својом душом. То указује на потпуну концентрисаност богаташа на самога себе. Он прави планове сам са собом, постоји само он. Сав његов труд има за циљ да себи омогући леп и пријатан живот. У Посланици Јаковљевој описује је слична ситуација (Јак. 4, 13–15): „Слушајте сад ви који говорите: данас или сутра поћи ћемо у овај или онај град ... Ви који не знate шта ће бити сутра. Јер шта је ваш живот?

Он је пара која се замало покаже, а потом је нестане. Уместо да говорите: ако Господ хоће и живи будемо, учинићемо ово или оно.“ У сваком случају, у своје сопствене планове заробљени богаташ, највероватније у сну, добија посету. Бог га назива безумним и најављује његову смрт исте ноћи. Он ће морати да положи рачуне за свој живот. А како је водио и планирао да води свој живот јасно је: душа треба да се опусти, једе, пије и ужива у животу. То су познати принципи хедонистичке животне философије. Они су познати из бројних докумената античког света, нарочито њима обилују гробни написи. Апостол Павле јасно критикује хедонизам као животну философију: „Ако мртви не устају, да једемо и пијемо, јер ћемо сутра умрети“ (1Кор.

15, 32). Безумност богаташа је двострука. Она није у његовим плановима, него у начину како их прави. Он сматра да су његов живот и његова будућност у његовим рукама. Надаље, стицање добара има за циљ само његова уживања. Управо супротно томе, Господ Исус захтева од оних који му следују: „Продајте што имате и дајте милостињу; начините себи торбе које неће овештати, ризницу на небесима која се неће испразнити, где се лупеж не приближава, нити молац квари“ (Лк. 12, 33).

Који ће се богаташ спасити?

Око 200. године Александријски учитељ Цркве Климент Александријски написао је једно дело под називом: „Који ће се богаташ спасити?“. Ово дело је јединствено у античком свету. Ниједан прехришћански аутор није дошао на идеју да се бави овом темом. Ово питање је на свет донео тек Исус из Назарета. Његове речи су те које су Клиmenta и његову заједницу суочиле са питањем вечне судбине богаташа. Вредно је приметити да Климент не пита „Да ли ће се богаташ спасити?“, већ „Који ће се богаташ спасити?“. Већ та формулатија сама по себи говори да постоји могућност да се богати спасу. Климент сматра да је богатство по себи неутрално, исто као и сиромаштво по себи. Оно што је пресудно је *став* према једном или другом. Климент надаље сматра да у хришћанској контексту богатство има смисла само када се ставља у службу ближњима. Тумачећи Лк. 16, 9, Климент закључује „да је свака имовина коју неко користи само за себе и не ставља је на располагање потребитима, у суштини неправедна.“ У овом смислу треба разумети и причу о богаташу која није просто прича о богатом човеку, већ управо прича о безумном богаташу који своју имовину умножава само за себе и сопствене потребе, губећи из вида пролазност и крхкост свеколико земне егзистенције.

– 11 ГОДИНА ОД ПОВРАТКА ВЕРСКЕ НАСТАВЕ У ШКОЛЕ –

Веронаука као позив на Литургију

Владимир Пекић

„Што смо видели и чули објављујемо вама да и ви с нама имате заједницу, а наша заједница је са Оцем и Сином његовим Исусом Христом.“

1. Јн. 1, 3

Већ је прошло пуних 10 година од како је у школе у Србији уведена верска настава, тј. враћена у образовни систем после педесетогодишњег изгнанства које је било инспирирано идеологијом комунизма. Међутим, исто тако је чињеница да је и повратак веронауке био политички уступак тадашње владе Цркви, због неких тадашњих интереса. Како год било, у свему томе је добро али и најважније да се веронаука нашла у школама.

Иако је од момента укидања веронауке Црква чекала њен повратак у школе, када се он десио, Црква то није најспремније дочекала. Као да се нашла ухваћеном у некаквом раскораку. Но и поред те практичне неспремности (која је општенародна карактеристика Срба), Црква је богословски била спремна за такав изазов. Заиста, наше богословље је у мањој или већој мери ушло у духовни препород православне теологије који свој практичан израз има у једном броју епископа, од којих су неки ученици Преп. Јустина Ђелијског, али и духовном лицу који је имао – како у

Цркви тако и у народу – блажене успомене Патријарх Павле. У светлу свега овога концептуално гледано, веронаука је стављена на добре богословске основе. Управо то омогућава да све замерке које су тада помињане, као и данас, о „клерикалацији“ друштва падну у воду.

Циљ православног катихизиса није да од деце и младих направи „малу војску“ хришћана. Веронаука је најпре позив на ширину живљења. Та ширина живљења у себи има уткану радост према животу који је опет израз неусловљене и неизрециве љубави Божије. Циљ је да деца и млади виде своју веру не као историјски конзервирану традицију коју „ваља“ поштовати, него као фундамент свих човекових тежњи, од професионалних до најинтимнијих. Веронаука тежи да упути младе – да имају холистички поглед на свет, поглед који тражи стално преиспитивање себе у односу на Бога и свет, односно једну јаковљевску борбеност (види Пост. 32, 24–30). А на првом месту, захтева да се увиди да је живот вредан и непроцењиво драгоцен тек када се

укорењује у његовом коначном смислу који је сам Логос Божији. Ово неумитно води ка Литургији. Најпре због тога што Литургија као сабрање свих на једном месту јесте изображење коначног јединства твари и Бога, тј. она је Црква. То јединство представља на првом месту укидање подељености које су иманентне свету и човеку, а затим и афирмацију разлике појединачног постојања сваког човека – а са њим и света. То сликовито описује Св. Григорије Палама када говорећи о узлажењу човека ка Богу „са сваком врстом твари, да би њоме икона била разоткривена“. Сходно овоме, Литургија је позив на подвиг, на поновно изграђивање себе у стварности Царства Божијег где се овде показујемо као они који „живе у свету, али нису од овога света“. Међутим, ово није позив на идеализовање стварности; у светлу разрешења које нам се даје у Литургији разоткрива се сва трагичност проблема који мори овај свет. На концу, то за хришћане значи поистовећивање са Христовим страдањем које носи радост васкрсења (види Рим. 6,

4–11; Мт. 16, 24–28), или, другим речима, урањање у дубину показања ради узлажења на небо.

Заиста, у великој мери катихете ово преносе ученицима и труде се да сведоче својим животом. Помак који се показује као последица споменутог већ је уочљив. У београдским храмовима сваке недеље ћете, уколико одете на Литургију, наћи школарце који у понеким храмовима чак и поју, чтецирају, најбројнији су на Спасовданској литији... Оно што је битно да се радују одласку у Цркву, радују се заједничарењу и молитви.

Поред овога, катихете можда непосредније и од свештеника могу да имају увид у црквеност народа, као и на који начин се коментаришу поступци клира. Тако је најпре због тога што ђаци кроз своје ставове заправо износе ставове својих укућана о Цркви, били они позитивни или негативни, били реални или последица предрасуде. С друге стране, овај помак подразумева улив већег броја људи у Цркву – или бар чешћег сусрета са Црквом као литургијском заједни-

цом. Ова врста отварања јесте и својеврни потрес за, будимо искрени, наш помало учаурени однос према својој побожности и окружењу. (Сада се ту појављују неки нови људи, који ремете атмосферу у храму, „нарушавају“ Литургију својим незнањем и сл. На жалост, често су тој групи прибројани и вероучитељи као они који су све те „неофите“ дозвели у храм, ...)

Потрес који је изазвала веронаука у друштву и Цркви јесте, стoga, крајње позитиван и дубоко аскетски. Позива све нас на преиспитивање свог односа на првом месту према основним заповестима Божијим о којима висе Закон и пророци, а које су једина аутентична интерпретација Јеванђеља; љубав целим бићем – према Богу и према ближњем као самоме себи (види Мт. 22, 37–40). Ово су почеци након којих можемо сагледати и предности и слабости верске наставе. Мане се не тичу само методолошких недостатака програма или статуса катихета, иако је то веома битно, него се тичу и саме рецепције веронауке у Цркви и

њеног значаја по целокупно Тело Цркве.

Дакле, веронаука није само мисионарска делатност Цркве, већ је она, у светлу овога, позив свакоме од нас у литургијско живљење које у себи има, као што смо напоменули, и крсно-васкрсни етос који тражи веру Авраамову, срчаност Јаковљеву, боговићење Мојсијево, дуготрпљивост Јова и посвећеност пророкâ. Другим речима од нас тражи све, како бисмо цели постали подобни Христу, највише у Његовој љубави. Та љубав је ништа мање него начин живота Триипостаснога Бога. Све ово, пак, јесте Црква као (з)бивање у причешћу (учешћу) у великој тајни побожности (1. Тим. 3, 16) која је предокус Царства Божијег, тј. „оне у Рају ћоворене Павлу неизрециве речи, велим за она Вечна Добра... А која су то? Са налазећим се на небесима добрима, оно Тело и Кrv Господа нашеј Исуса Христаша, које свакодневно ћеламо и једемо и пијемо – то су заиста она Добра, а изван ових речених није не можеш наћи ниједно, макар ћешао сву творевину“ (Св. Симеон Нови Богослов).

Свет захтева да зна за свако откриће
и пре него што се оно деси

Стварање света, покушај ко зна који

Презваничар Глигорије Марковић

Новинарско називање тражене субатомске честице божанском за саме научнике у најмању руку је неумесно, јер су у питању формуле и предвиђања, подаци и поређење, а уз израчунату грешку места за некакво божанско биће нема.

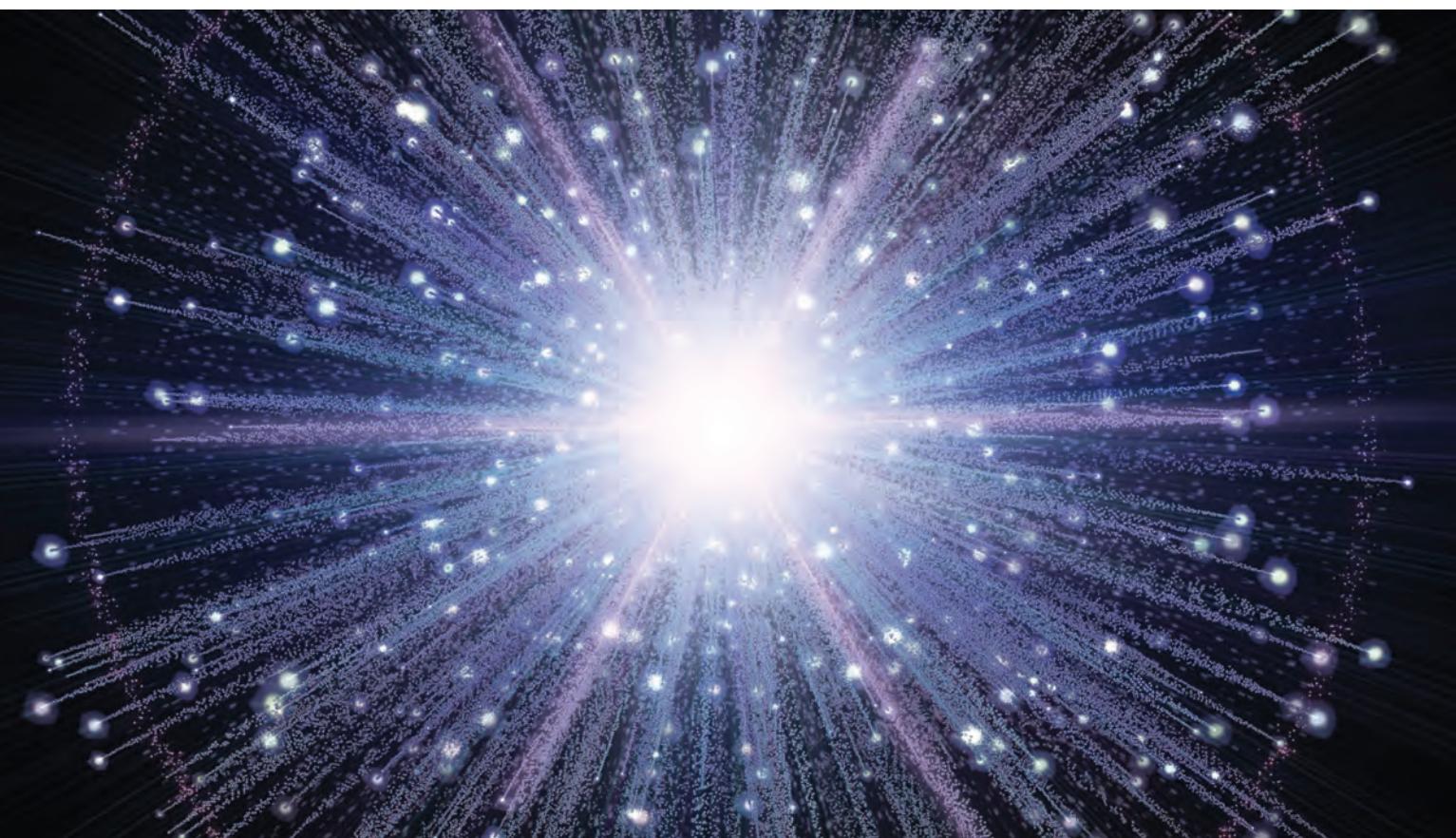
Човек данас живи у свету могућности какве раније није имао. Увећано знање је човечанству дало да бира и он то чини – доручак у Дубају, вечера у Санкт Петербургу, концерт у Бечу и изложба у Лондону, фудбалски меч у Барселони, све у истом дану, летовање зими и зимовање лети. Лет на месец и поглед на Земљу, боравак на дну океана, организована посета врху света. Читава висиона је пред човеком, све галаксије и универзуми нису више сакривени. Човек не види само споља, његов поглед задире изнутра – до најситнијег детаља материје. Човек је надомак победе простора и времена, тих стarih непријатеља материје.

Од када је 1989. г. Тим Бернандс Ли за потребе брзе доступности информација научницима окупљеним око пројекта института ЦЕРН програмирао прву веб-страницу на <http://info.cern.ch>, сви живимо у свету чије је

креирање омогућио ЦЕРН. Крај 20. и прву деценију 21. века човек је проживео постављен у свет какав је сам замислио, који му се нуди у безбрзним варијантама. За оне којима стварност не одговара, постоји могућност боравка и у виртуелном свету, на некој од веб-страница, а могућности су неисцрпне и без потребе излажења у стварност. Да се послужимо библијском парадигмом – човек је сам себи начинио рајски врт, у коме нема забрањеног плода. Све је дозвољено и надохнат руке, само је потребан новац. За оне који га немају, увек постоји лутрија и нада да је баш он тај кога чека премија!

ЦЕРН је акцелератор наде у коначни успех човечанства, потврда разума и надмоћи човека, одраз слоге на путу ка заједничком циљу човечанства, то је пројекат изнад интереса појединачних нација – како га је назвао један од иницијатора његовог оснивања, физичар Луј де Брољи.

Зато свет мора да зна за свако откриће и пре него што се оно деси. Објаву о задивљујућем напретку човечанства, у виду тренутног бљеска преносе све врсте медија – прво стиже вест, а онда следи догађај. Тако се прошле године вест агенције Ројтерс о кретању неутрино честице које је брже од светlostи прво појавила на друштвеној мрежи Твiter, да би тек након тога била одржана конференција научника који учествују у ЦЕРН-овом експерименту, а све пред расправу групе Г 20 о посрнулој светској економији. У децембру 2011. г., непосредно пред омиљене божићне попусте, сви светски медији су готово истовремено пренели вест да је „откривена божанска честица“ док званично саопштење још није ни окачено. Слично и сада, у паузи између Европског фудбалског првенства, Вимблдона и Олимпијских игара медији су нам донели сензационалну вест о открићу „божанске“ честице!

Као по правилу научници су обазривији у доношењу закључака од медија, и знатно прецизнији у давању информација. Када је прошле године директор ЦЕРН-а, професор Ханс Дитер Хојер, говорио о измереној брзини неутрино честице, изразио се овако: „никада заиста нисмо рекли да смо побили Ајнштајнову Теорију релативности, већ да смо имали мерења која су открила веома интересантне, скоро невероватне резултате“. (Интервју објављен у *Speed issue of Google's Think Quarterly*).

Док су медији преносили вест о проналаску „божанске честице“ крајем прошле године, на самом ЦЕРН-овом веб-сајту стајало је обавештење о измереним резултатима који указују на постоење нове, до сада неређистроване честице. И сада, у јулу, случај је исти – док су медији громогласно обзнањивали проналажење „божанске честице“, на веб-сајту овог научног центра званично са-

*Научни институт ЦЕРН настао је након Другог светског рата као део пројекта нове Европе без подела и као покушај да се спречи одлив научних мозгова из Европе у САД. Основан је 1954. г. и изграђен на француско швајцарској граници. Швајцарска је изабрана углавном због своје неутралности. Данас је ЦЕРН светски образац научне сарадње различитих нација, који је превазишао европске оквире. Број земаља чланица је 20, уз више земаља и организација у својству посматрача. Од јануара 2012. г. и Србија је придружена чланица, а одлука о сталном чланству биће донета до 2017. Преко 10000 научника припадника 113 различитих нација сарађује са овом организацијом. Постоји више пројеката који се баве истраживањем физике честица (погледати детаљније у *Теолошки погледи 2/2012 – „Космичка потрага за бегунцем поретка“*).*

општење гласи : „на семинару 4. јула АТЛАС и ЦМС експерименти су представили своје резултате у трајању за Хиговим бозоном. У оба експеримента уочене су снажне индикације о присуству нове честице, која би мојла да буде Хигов бозон. Оба експеримента – и АТЛАС и ЦМС – дали су ниво значајности открића од 5 сима у скали коју физичари честица користе да ошишу сигурносни открића... 5 сима означава откриће.

ће. Очекује се да ћоћуна анализа буде представљена до краја јула“. А да научници који учествују у ЦЕРН-овим експериментима у ствари ни не знају коју су честицу уочили, може да се увери свако на горе наведеној веб-адреси.

Занимљиво да је, од како је започела криза у финансијском сектору пре пар година, ЦЕРН успео да превазиђе границе свега што је савремена наука досегла. Након важних достигнућа у

Стварање света, мозаик, катедрала у Монреалу (11. век)

2011. г., директор ЦЕРН-а је крајем прошле године најавио значајна открића у 2012. г. (интервју објављен у *Electric Eclectic*, јануар 2012), а непосредно након тога, у јануару ове године присуствовао скупу Светског финансијског форума у Давосу. На том скупу је покушао да вође најмоћнијих економија света анимира за ЦЕРН-ове пројекте, јер су трошкови ових погона за остварење снова човечанства огромни. У 2011. г. трошкови су износили око 900 милиона евра, а средства обезбеђују – у виду партцијације – државе које су чланице ЦЕРН-а (до сада нико у Србији није изнео информацију колико грађане Србије кошта учешће њених научника у овом пројекту?!). У последњим годинама кризе финансијског тржишта, социјални програми су се показали тренутно значајнијим од сваке користи коју доноси ЦЕРН. Човека, власника прошлости, садашњости и будућности, свих универзума и димензија, света који је заснован на развоју управо фундаменталних наука, мало занимају грани-

це људског сазнања када остане без новца и посла. Зато последњих неколико година професор Хојер има нимало лак задатак убеђивања политичара о значају милионских улагања у ЦЕРН-ове пројекте, уз покушаје да велике власнике приватног капитала подстакне да инвестирају у рад ЦЕРН-а, иако је повратак уложеног неизвестан, а рок повратка дугачак. Политика и економија су у непрекидној вези са ЦЕРН-ом, и управо развој фундаменталних наука (у чему је ЦЕРН предводник) даје значајан покрет иновацијама, које опет утичу на даљи развој нових технологија – што се све одражава на економију. У *circulis virtiosus* тзв. прогреса човечанства, ЦЕРН је неизбежна тачка убрзавања – ЦЕРН-овим фундаменталним истраживањима следи увођење иновација, а затим следе примењена истраживања, увођење иновација и опет ЦЕРН. Ово је наврно незамисливо без политике и економске исплативости, тако да је ЦЕРН-ов пројекат мешавина науке, политици и економије, како је и замишљен од самог свог настанка, јер то је човекова визија сигурне будућности. И та визија је последњих година у кризи.

Сви митови, епови, саге, почињу стварањем света и говоре о господарима времена и простора и човековом месту. И божанско откривење у Библији почиње стварањем света и човека и описом човековог места у свету. То што наука своју митологију назива теоријама не значи ништа ономе који у то не верује. Јер заједничко за све теорије је да су само теорије и да никада нису доказане, да само у већој или мањој мери добро описују

процесе у природи, и више или мање тачно предвиђају шта ће се десити. Иако пробабилистичка, наука ипак емпиријски податак, ма колико он био резултат тренутка, држи апсолутним. За оног који у то верује све савршено функционише, али ко може рећи да старом Герману није савршено функционисала сага о Нibelунзима. И за научни мит, назван теорија, важно је дати одговор о почетку. Поред садашњости – коју преобликује, и будућности – коју данас гради, човеку недостаје још да дешифрује прошлост. Када је будућност већ магловита, а садашњост у проблему, покажимо да је човек гospодар прошлости. За тим трага ЦЕРН, а време, тај ограничени и најскупљи „ресурс“ економије, понестаје. У научном миту човек је господар времена и простора, он мора да зна одговор о почетку. Да ли ће тај одговор понудити стандардни модел или неки други није ни важно, како говори наслов *Nash draži bozon – ţa šta?* чланка објављеног у ЦЕРН-овом гласнику (*CERN The Bulletin*, “Our dear boson – and so what?”, Issue No. 30–31/2012 – Monday, 23 July 2012).

За оне који би хтели нешто више од летовања на Сејшелима и Малдивима, интернационалне кухиње на трпези, „три де“ телевизора и ајфона или неког другог садржаја научног мита, ЦЕРН нема шта да понуди, јер он се не бави питањима која превазилазе постојање материје. Чиста емпиријска стварност. Зато је новинарско називање тражене субатомске честице божанском за same научнике у најмању руку неумесно, јер су у питању формуле и предвиђања, подаци и поређење, а уз израчунату грешку места за некакво божанско биће нема. Али има места за нове покушаје човечанства. Ако овај покушај не успе, следи поновно стварање света, лепшег, бољег, више по мери човека, и да се послужимо локалном парадигмом, можда чак и старијег.

Двадесета летња школа црквеног појања Корнелију у спомен

У периоду од 28. јула до 5. августа у Сремским Карловцима одржана је двадесета Летња школа црквеног појања „Корнелију у спомен“ са благословом Епископа сремског г. Василија, уз подршку ректора Богословије Св. Арсенија протојереја-ставрофора Јована Петковића, а у организацији Друштва за неговање традиција и развој Сремских Карловаца.

Љубитељи црквене музике окупили су се захваљујући проф. др Даници Петровић која већ двадесет година осмишљава садржај школе и бори се да дође до њене реализације. Учесници из Сомбора, Бачке Паланке, Новог Сада, Нове Пазове, Земуна, Београда, Лесковца, Кладова, Даља, Сарајева, Прињавора (Република Српска), Подгорице, Никшића били су смештени у интернату Богословије. Рад се одвијао у појачкој и хорској секцији. Преподневне и послеподневне пробе биле су допуњене предавањима у свечаној сали Карловачке гимназије и у свечаној сали Богословије. Хорску радионицу је водио мр Раде Радовић, ванредни професор Музичке академије у Источном Сарајеву, а појачку мр Предраг Ђоковић, професор певничког појања на истој академији. Полазници су свакодневно појали на Литургијама и вечерњим богослужењима у Саборној цркви, затим на поменима српском патријарху Јосифу Рајачићу, свештенику Атанасију Поповићу и композитору Корнелију Станковићу. Вечерњи сати били су посвећени предавањима на тему *Лијурејска музика у Српској Цркви данас*. Међу предавачима и учесницима разговора били су Епископ нишки др Јован (Пурић), Епископ ремезијански Андреј (Ћилерцић), академици Димитрије Стефано-

вић и Владета Јеротић, др Даница Петровић, др Ненад Ристовић, активни појци и диригенти, некадашњи полазници летњих школа (свештеник мр Владимир Вранић, ђакон мр Сава Милин, мр Раде Радовић, мр Богдан Ђаковић, мр Предраг Ђоковић, мр Милица Андрејевић, Снежана Жуjiћ, Дејан Попов и Наташа Марјановић). На завршној дискусији истакнуто је да, у нашој средини без институција за образовање црквених музичара (са изузетком Одсека за црквену музику на Музичкој академији у Источном Сарајеву), летње школе представљају јединствену прилику за систематично и практично упознавање српског црквеног појања. Посебно је наглашено да савладавање једногласног, певничког појања води ка дубљем познавању и разумевању сложених литургијских текстова, садржаја и поретка различитих богослужења, односно целокупног живота Цркве. Оживљене су успомене на врсне појце и духовнике, блаженопочившег патријарха српског Павла, као и на блаженопочивше епископе: Саву (Вуковића), Дамаскина (Грданичког) и Теодосија (Мраовића). Нису заборављени ни предани сеоски појци који су уз помоћ свештеника или учитеља неговали наслеђену духовну традицију. Резултати хорских и појачких проба представљени су на завршном концерту 4. августа. Мешовити хор је певао одломке из вечерње службе и литургије К. Станковића, затим духовне композиције С. Биничког (Херувимска јесма), В. Милошевића (Тебе јојем) и руски знамени напев

Није отишушијајеши. Група појаца припремила је *С нами Бој* из великог повечерја, по руском знаменом и по српском карловачком напеву, затим статије, величаније и тропар Св. Илији, према записима Ст. Мокрањца и Н. Баракчог. У завршном делу концерта хорски су изведене обраде српских народних песама М. Тајчевића (*Што си рано, Излези, Узми ме Цонке, Пошла румена, Ајде Јано*), *Већ се српска засијава* К. Станковића и Хумореска македонског етномузиколога и композитора Ж. Фирфова. На концерту су, као и на предавањима, били присутни срдачни грађани Сремских Карловаца. Они већ двадесет година на разне начине помажу реализацију Летње школе црквеног појања. Ове године поред успешне организације гостопримство су исказали пријемом код епископа сремског Василија на дан његове Крсне славе (Св. Илија), пријемом код председника општине Миленка Филиповића, а потом, традиционално, код карловачких винара. Организовали су и излет у Нови Сад где су певачи посетили Саборну цркву, Матицу српску и Галерију Бељански.

Милица Андрејевић

– Осам векова Милешеве –

Крај 1804. године – привид слободе

Живорад Јанковић

Науци предстоји да се определи између тенденциозног и свесно „помереног“ казивања проте Матије о настанку писма Божи Грујовићу и могућности да се постојећи акт види као део припрема за устанак из 1803. године, које су на далеко вишем нивоу него што се обично мисли.

Yвремену крајем 1804. године и код Срба и код Турака ствара се осећај олакшања и привид да је циљ постигнут. Само, у схваташњу тог циља две стране се потпуно разликују. Турци мисле да више нема разлога за буну, а Срби да је стигла жељена слобода. „Многи од српских војника кад су пуштени кућама мислили су да је тиме свршено ратовање, стога на позив Карађорђа да се поново купе под заставу многи се усротиве и почну напуштати своја места...“

Крај прве устаничке године противче и у знаку путовања депутације за Русију коју сачињавају прота Матија Ненадовић, Петар Новаковић Чардаклија и пожаревачки трговац Јован Протић. На први поглед данас ту и нема нечег необичног пошто је опис путовања дао сам прота Матија у својим сећањима.

Ипак мора се рећи да правих сазнања о крају 1804. године нема док се не сагледа смисао овог путовања па и противног описа. На првом месту Прота не крије да ће свом будућем читаоцу ускратити задовољство сазнања о садржају разговора под врло „превидним“ па и неизбильним изговором: „Немојте ми заме-

рити што ја не пишем имена, будући да смо онда крадом и са великим опасностију пролазили кроз туђе земље и ништа записано нисмо носити смели од политичких дела и имена, но само што нам је говорено у памети смо носили и као купци свуда се показивали...“ Тад су водећи људи с почетка века већ били „ван игре“ – нема Наполеона, нема Вожда, Милош Обреновић је ван земље, некадашњи министар Русије Чарторијски као Польак сад је побуњеник...

Заплет се састоји у томе да ли је то стварно први непосредни сусрет устаника и државне управе Руског царства или тек само један у низу чији почетак не може да се одреди.

Протин опис путовања је пун недоречености, што он и не крије. Једна од њих се односи и на позив професору харковског универзитета Теодору Филиповићу (касније Божи Грујовићу) да дође код устаника. И кад би све остало код Проте било беспрекорно, јасно и тачно, прича о настанку тобожњег позива са Врачара, написаног у Русији, не делује потпуно уверљиво. Акт је сачуван и његова садржина се потпуно може уклопити у тезу о

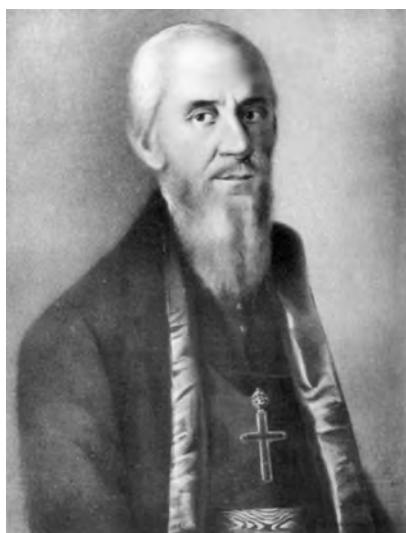
постојању веза између Србије и Русије још током 1803. године.

„Кад сте Ви код нас били, видели сте наше стање очима Вашим, и невољу нашу из уста наших чули. Ви сте нам обећали и обавезали се да ћете за нас у Русију поћи и да ћете ви за нас, за читав народ тамо на избављењу радити.“

Посебно питање је однос са држине акта и текста код Проте, састављен и прилагођен вероватно само по сећању. Иначе, акте је стилски близак осталим познатим писмима Јакова Ненадовића.

Науци предстоји да се определи између тенденциозног и свесно „помереног“ казивања проте Матије о настанку писма Божи Грујовићу и могућности да се постојећи акт види као део припрема за устанак из 1803. године, које су на далеко вишем нивоу него што се обично мисли.

У истом времену долази до израза и осећај државности који се огледа у стварању пописа „појушчих“ и порушених храмова на простору знатно ширем од оног захваћеног устанком. Попис је вероватно састављен крајем прољећа да би, према Проти, један препис био понет у Русију. Првобитно је планирано да депутаци-

Лукијан Мушицки
(1777–1837)

ја крене током лета, али долазак Бећир паше под Београд одложио је пут.

Значајно је да се на самом почетку пуном неизвесности, непосредних и неодложних послова осетио значај и потреба стварања оваквог списка. „Начинимо прошенија како смо умели, попишемо од сваке нахије где год има каквих зидина, развалина или гомила камења од цркве и манастира.“ По Протином тексту, који је само наговештај једног посла, не би се могло закључити да је то један озбиљан и солидно изведен посао, како се може видети по једином сачуваном примерку.

Један препис је однет у Русију а за науку је опстао под тешким условима фашистичког дивљања, примерак који је припадао тадашњем карловачком професору и потоњем плашчанском епископу Лукијану Мушицком. На себи носи трагове Лукијанових исправки и допуна. Те исправке се односе на погрешке писара док у погледу садржине не дају новог.

Истим путем сачуван је и попис „Поглаваров сербијанскија инсурекцији“. Попис првака нема податке о Ужици: „К сербијској провинцији јешче ужичка нахија следујет, но она в тишине

пребивала је“. Насупрот томе, списак храмова обухвата и велики број оних који се налазе ван београдске области.

Око Београда тад се наилази на низ заплета који се мало где могу срести. Јединствен призор представља време кад се код града налази тројица немоћних паша – одлазећи Хасан, нови Сулејман, „мировњак“ Бећир и сви они зависе од отпадника Алије Гушанца колико и од устаника. Појављује се „инфлација“ титула и звања која као и увек доноси пад угледа.

Низу недореченог припада и облигација на десет хиљада гроша (око 1200 дуката) издата стварном господару Београдског града Алији Гушанцу под необичним условима. Њоме се покушава „откупити“ старија облигација на сто осамдесет хиљада гроша. Наиме исплата обавезе је условљена: „Да му имамо платити кад нам преда славњејши Али ага облигацију стару од 180 000 гроша. Зато дајемо наше рукописаније ради бољшаго верованија“.

„Надмудривања“ са Гушанцем трајаће још пуне две године када ће се почетком руско-турског рата донети одлука о коначном ослобођењу Београда и прогону Гушанца. У међувремену, он се био толико „одомаћио“ у Београду уљуљкан српским обећањима да ће бити везир, да му се одатле није ишло. Стога поручује Црном Ђорђу: „Твоје победе заиста необичне и дивне и то је заиста једини пример да је раја победила војске мојега султана и господара... ја Београд браним као своју имовину... Кад би дошао у унутрашњост царства и мене и моје људе исекли би моји земљаци...“

У својењу рачуна са Гушанцем, а потом и Портом следеће 1805. године – што је необично повезано – срећу се велике цијфре, које су вероватно „надуване“, пошто устаници ма колико наивни били (ако су такви били)

ТАБЛИЦА

Извлаченија числа Србскога нахија и Села, њихови правовладнији под је Београдским Пашалуком најдојинија.

Число.	Нахија	Село	Личнији	Укупни	Документи
1	Београдска.	219	6	12	
2	Омладинска.	90	8	21	
3	Попарацка.	350	30	40	
4	Грачанска.	80	3	15	
5	Краговачка.	205	20	30	
6	Младинска.	125	10	12	
7	Љубришка.	93	9	15	
8	Пожишка.	108	10	22	
9	Рудничка.	111	10	24	
10	Валевска.	218	30	58	
11	Шакачка.	207	20	39	
	Обимма	1806	156	278	

Г. Ковачевић, Пјесња о сличазном возмушченији..., Земун 1804. године

и спремни да их дају, они их једноставно нису имали. Симптоматично је оно што каже Јанко Катић у писму ужичким Турцима, како су они „варали“ Бећира, приказујући му стање бољим него што јесте. „Знаш ли, на сваки дан иде по десет кеса трошак у граду, десет дана сто кеса, а ви не знам шта мислите. Зар само вашој раји било зулума? Да на ма није било?“ поручује Катић у писму Ужичанима.

Због заузетости око ратовања поља су остала необраћена и већ се почела осећати оскудица у храни – слика која ће се често виђати и следећих година.

Стога се обраћају и Петру Терзићу, граничарском повериоцу у Панчеву. „Ако би сте нам допустили од 'ране помало што би се могло купити, да би се сиротиња заранила. Који би се трговац примио, не би се његово изгубило. Ми, који смо старији, ми би за то добри били.“ Тако ће често бити принуђени да раде и убудуће током устанка, било због неродних година или необраћених и опустошених поља. Чешће ће те молбе па не ретко и вапаји бити званично или прећутно одбијени него што ће им се изаћи у сусрет.

Петокњижје Честертоново

Mudrost oca Brauna;
Bezazlenost oca Brauna;
Skandal oca Brauna;
Tajna oca Brauna;
Promišljenost oca Brauna

Превод: Милан Милетић

Bukefal E.O.N., Beograd 2012

Библијски Бог је Бог конкретних људи, стога је теофанија једино преко њих могућа. Бога, тј. хришћанског Бога, није могуће доказати, могуће га је само показати... Зато је хришћанској теологији много „удобније“ у књижевном него у научном тексту, у причи него у студији. С тим што тој причи (μύθος) није страна логика (λόγος). Напротив, прича без логоса није могућа, јер, пре свега, не би била конзистентна. Иначе, сама грчка реч „λόγος“ означава уједно и реч и науку; њен словенски еквивалент – „слово“, такође успева да пренесе ту вишезначност грчког израза. Хришћански наратор (тј. богослов) не би био доследан свом хришћанском учењу уколико би приликом причања приче игнорисао логосност, словесност. Јер „...јеванђељско учење (...) и вера у Христа није неразумна (бесловесна)“, како пише Св. Атанасије Велики у чувеном спису *Прошив Јелина* [1]. Штавише, хришћани и Литургију третирају као „словесну службу“ [*Литургија Св. Јована Злашоустој*]. Усудио бих се, стога, да кажем да би најслободнија и најтачнија дефиниција теологије била да је она *чудесна наука*.

Зато није изненађујуће када хришћанску теологију пронаћемо у детективским причама. Још је мање изненађујуће ако је аутор тих детективских прича господин Гилберт Кит Честертон, чија је нпр. књига *Правоверје* оцењена као најбоља апологија хришћанства у двадесетом столећу, а његови текстови обавезна лектира данас најистакнутијих хришћанских теолога, тзв. радикалних ортодокса (Radical Orthodoxy).

Честертон је успео нешто готово незамисливо – свештеника је учинио протагонистом детективских прича, у којима је, крајње ненаметљиво и елегантно, проповедао хришћанство. Стога је српско издање пет књига његових детективских прича, које је приредио и веома добро првео Милан Милетић, не само културни него и теолошки догађа од прворазредног значаја.

Укратко, Честертон улази у историју детективских прича тако што логику својствену Дојловом Шерлоку Холмсу супротставља *правоверну мистику* оца Брауна. Правоверност се огледа у њеној трезвности која је постигнута уравнотеженом употребом маште и разума. Управо равнотежа маште и разума, Честертона је сачувала од тога да у хришћанским детективским причама његов главни јунак отац Браун не решава случајеве „упетљавањем“ натприродних сила, непримереним мешањем „прста Божијег“, итд. Тајна оца Брауна је, дакле, у томе да се он, са једне стране, не поузда само у свој разум и попут вештог математичара решава све загонетке, нити да, са друге стране, дозволи својој вери да „склизне“ у нездрави мистицизам, тј. да све објашњава деловањем натприродних сила.

У литературним делима Гилберта К. Честертона, поред мноштва богословски изузетно драгоценних увида и вештог ба-

ратања парадоксима, налазимо уравнотежену мисао и предиван израз што умногоме може да допринесе култивисању наше теологије, која је, нажалост, код већине аутора недовољно трезвена и пречесто сувопарна и неартикултисана у изразу. Његове књиге делују терапеутски на окочтале теолошке умове, стога би требало да постану обавезна лектира српским богословима.

Блајоје Пантелић

Г. Мандзаридис,
В. Јулцис, Ј. Петру,
Н. Дзумакис

Теме хришћанске етике

Превод са грчког
Јелена Касатис, Каленић,
Крагујевац 2012, 174 стр.

ISBN 978-86-84183-45-5

Издавачка кућа Каленић обогатила је нашу црквену јавност још једним уџбеником хришћанске етике. Реч је о приручнику који су потписали еминентни грчки етичари, који је могуће користити и у настави катихизиса у завршном разреду средње школе. Дело обилује разноразним темама које су актуелне и које тангирају модерног човека а посебно младе.

Уџбеник је написан модерним језиком, а у њему се упућује на циљеве и смернице које могу вешто изложити етичке ставове Православне Цркве, као и указати у којој мери она креативно одговара на модерне појаве и кретања у друштву. Аутори су зналачки ишли у корак са друштвеним наукама које се изучавају у средњој школи (првенствено мислимо на социологију и философију које се уобичајено обрађују у завршном разреду средњих школа) и покушали, преко одређених смерница које можемо наћи у уџбенику, произвести живу и креативну расправу која би учинила веронауку занимљивом, како би се преко егзистенцијалних одговора указало на потребу њеног постојања унутар школског система. Овај уџбеник садржи пет поглавља; у уводном поглављу се излаже етика као наука (стр. 9–25), потом се у првом поглављу говори о предусловима етичког живота (стр. 25–47), у другом по-

глављу се обрађују основна положиства, циљеви и изрази етичког живота (стр. 47–79), у трећем критичке егзистенцијалне ситуације (стр. 79–99) а у четвртом социјална питања етичког живота (стр. 99–174). Унутар књизи ћемо наћи тематику која је више него актуелна: о мотиву у животу (стр. 32–39), о слободи (стр. 39–47), смислу среће (стр. 47–54), о пуноћи живота (стр. 61–67), о самоћи (стр. 79–87), стресу и агонији (стр. 93–99), поштовању живота (стр. 118–125), људском телу (стр. 125–131), држави (стр. 149–156)... Аутори су се при своме излагању користили јасним језиком, а напоредо са православним износили су и ставове секуларних наука или изворе из књижевности или философије, док су при крају потпоглавља изнели наводе из Библије или делâ Св. Отаца, као и из светске књижевности или философије (углавном Достојевског или Берђајева) који би указивали на православни став (али и одељке који се противе хришћанству – извод из Ничеове *Воље за моћ*), чиме би слушаоца подстакли на размишљање. Овакви прилози би користили катихетама, који би кроз њих добили јасне смернице како да целу расправу учини занимљивом. Питања која ћемо наћи на крају сваке лекције својом провокативношћу имају за циљ да подстакну не само давање одређених одговора већ и преиспитивање самог понашања и поступака.

Једина наша замерка се односи на недовољну обрађеност тематике пополности, где се сексуалност на неки начин поставља искључиво у сврху продужетка врсте (стр. 135). Према нашем мишљењу, сексуалност за циљ мора имати љубав – тада превазилази анимални порив и постаје хумана, чиме упућује на повезаност и заједништво животних партнера...

Овај приручник засигурно може бити од помоћи савременом вернику. Своју примену може да има и у нашим богословијама, а поред тога би га требало користити у настави Православног катихизиса у 3 и 4 разреду средњих школа, сагласно прописаном плану и програму. Сваки читалац ће у овој књизи наћи бројне одговоре, првенствено односно одређених модуса понашања, али и неких појава у друштву.

Славиша Костић

Нова књига у издању ОТАЧНИКА

Александар Шмеман
Евхаристијско богословље
Београд 2011, 224 стр.

Зборник садржи једанаест ауторских огледа, као и обимну студију на тему евхаристијске теологије оца Александра.

Књигу по сајамској ценi можете поручити на
тел. 0112447860, моб. 0668887654
или e-mail: otacnik@gmail.com

Из старог Православља

Слава Карађорђеве цркве у Тополи

Подигнута од стране великога Вожда Карађорђа 1811. године; упаљена од Турака 1813. године, са остацима изгорелих фресака, од којих су многе изграбане и унажене сабљама и пиштољима турских војника, и дуборезом чувеног мајстора Нестора Алексијевића, црква Рождества Пресвете Богородице, или популарније Стара Карађорђева црква у Тополи, сваким даном све више привлачи бројне туристе и посетиоце.

Свака ствар и сваки историјски податак о овој светињи наилазе на велико интересовање многих наших људи, у првом реду оних који са вером, страхопоштовањем и побожношћу улазе у њу.

Тако су 21/28 септембра о. г., на Малу Госпојину, дан црквене славе, многи људи, жене и деца дошли у св. храм да у овој народној светињи присуствују св. архијерејској литургији, коју је служио Њ. Преосвештенство епископ шумадијски Валеријан уз саслужење четворице свештеника и једног ћакона, као и да тога дана принесу своје молитве Господу за здравље и спасење душа својих умрлих предака.

Пре почетка св. литургије у одежде обучено свештенство и присутни народ, далеко испред светог храма, дочекали су свога Архијереја.

Пред улазом у свети храм старешина храма о Живомир Миловановић поздравио је епископа Валеријана захваливши што се одазвао позиву да посети и служи св. литургију у храму Тополском.

Само свето богослужење било је веома импресивно. Оно је учинило да се овај дан и молитвени скуп дубоко урежу у душу и срце свакога присутнога. Када овоме додамо да је током свете литургије епископ Валеријан рукоположио у чин ћакона Тихомира Анђелковића, свршеног богослова из села Придворице код Смедеревске Паланке и произвео у чинprotoјереја месног пароха о. Светислава Миловановића, онда слика о овоме слављу постаје заиста величанствена.

Ову несвакидашњу свечаност и ретко, на овакав начин, прослављање храмовне славе, крунисао је својом дивном беседом епископ Валеријан, у којој је позвао вернике да не мисле како је само грех украсти и убити, већ да грехова има много врста, као што су: лаж, парничење, завист, мржња и др. Особито је мржња опасно зло и у данашњем времену је достигла своју кулминацију. Свуда и на сваком месту не пријатељ човеков Сатана сеје овај тешки грех, како међу рођеном браћом у кући, тако и међу људима и народима целога света. Из мржње проистичу сви сукоби, убијања, ратови, глад и многе друге несрће

и невоље присутне у данашњем свету. Само разумевањем један другога, љубављу један према другоме и вером у Бога и Његову правду можемо савладати опасни грех мржњу, узрочника свакога зла, и нашим усрдним молитвама за same себе и за све људе у свету можемо допринети да међу нама и у свету уопште, буде више љубави, разумевања и сарадње.

Остаће дубоко урезано у памћењу свих присутних све оно што се поменуто дагодило у овом светом Тополском храму, а нарочито ће то памтити деца која су чтецирала и свечар – домаћин славе Славко Ђорђевић – Поповић из Тополе, који је са епископом ломио славски колач, као и Милован Петровић, ратни војни инвалид из Тополе, који је без наплате израдио гвоздену конструкцију звонари, и Милица М. Зечевић, из Тополе, која више година меси просфоре за потребе овога светога храма, јер их је епископ Валеријан јавно похвалио и уручио им и писмене похвалнице.

У 12 часова у зимској сали хотела на Оplenцу приређен је славски ручак коме су поред епископа и свештенства присуствовали још око 130 особа.

Свешт. Живомир Миловановић

Православље – новине Српске Патријаршије, година II, број 37, Београд, 10. октобар 1968, страна 5.

РУСИЈА

Признање „Бурановским бабушкама“

Другопласиране на овогодишњем избору за Песму Евровизије, руске „Бурановске бабушке“, добиле су Орден Светог Архангела Михаила – за ширење угледа и допринос развоју Руске Православне Цркве.

„Бабушкама“ је црквени орден уручен у њиховом селу Бураново у руској Републици Удмуртији, преноси агенција БЕТА.

Истом приликом освештан је крст уз темељ будућег храма Свете Тројице, чију изградњу финансирају „Бурановске бабушке“ својим хонораром са учешћа на такмичењу у Бакуу.

Храм у Буранову из 1865. године срушиле су 1930. совјетске власти. Село Бураново, 1.220 километара од Москве, има само три улице и 650 становника. „Бурановске бабушке“ у Удмуртији имају статус „фолклорног колектива“.

ГРЧКА

Одликовање олимпијцу

Златним орденом „Панагија Сумела“ (према истоименој икони Пресв. Богородице), Патријарх Александријски Теодор II, на Светој Литургији о празнику Успења Пресвете Богородице, одликовао је Илијаса Илијади-

са, освајача бронзане медаље у цудоу на Летњим олимпијским играма у Лондону 2012. године.

Након примања ордена, Илијадис је, видно узбуђен, рекао: „Све што сам освојио, освојио сам захваљујући Богу и Грчкој“, док је окупљени народ узвикивао „Аксиос! (Достојан!)“.

ЕТИОПИЈА Перспективе древних текстова

Венди Лора Белчер (Wendy Laura Belcher), професор компаративне књижевности и афричке литературе на Универзитету Принстон, усредсредила се на изучавање хагиографија етиопских светих жена у древним етиопским текстовима.

Читаву 2011. годину Белчера је провела у Етиопији, у истраживању хагиографија и поисторија чуваних у манастирима ове афричке земље, у покушају да расветли животе етиопских светитељки.

Посебну пажњу Белчера је обратила на причу о Валатији Петрос (Walatta Petros), жени царског рода коју Етиопска Црква прославља као свету, познатој по својој борби против римокатоличког прозелитизма у 17. веку.

Резултате својих истраживања о овој светитељки – коју су португалски језуитски мисионари у Етиопији сматрали за ђа-

воиману – професорка Белчер намерава да, уз превод њеног житија, објави у првој студији о овој светитељки на енглеском језику.

ГРУЗИЈА Откривена ранохришћанска црква

Археолози су у Какетију (Kakheti) у Грузији открили цркву која је изграђена у 5. веку, а разорена у 14. веку. Овај закључак су недавно објавили стручњаци који су проучили ово јединствено откриће.

Ова црква откријена је у долини реке Дуруји, у области Долочопи, близу места где је раније такође пронађена једна ранохришћанска црква.

Према прелиминарним истраживањима терена, у непосредној близини ове цркве налази се и гробље великог историјског значаја, али је нажалост већина гробова на њему одавно похарана.

ВОЛОС

Скуп о верском туризму

Представници православних помесних Цркава из Грчке, Русије, Србије, Румуније, Бугарске и Кипра састали су се у другој половини августа у Волосу (Грчка), где учествују у у петодневном међуправославном скупу о унапређењу верског туризма.

М. Пејшровић

У ПАКИСТАНУ

Девојчици прети смртна казна

Једанаестогодишњој ментално оболелој девојчици из Исламабада у Пакистану прети смртна казна због богохуљења, јер је спалила примерак Курана. Девојчица Рифта Масих, која припада хришћанској породици, ухапшена је после великих демонстрација због паљења Курана. Председник Пакистана Асиф али Зардари наложио је министарству полиције да спроведе детаљну истрагу.

Како преноси домаћа штампа, због тог случаја дошло је до пораста верских тензија те је око 900 хришћана, који живе у предграђу Исламабада скоро 20 година, морало да се исели пред претњом гневних мусиманских комшија. Један од представника локалне мусиманске заједнице поручио је комшијама хришћанима да имају рок до 1. септембра да уклоне сва обележја са својих домаова и оду.

Лондонски „Гардијан“ пише да је неколико храбријих из хришћанске заједнице покушало да остане, али да мусимани власници продавница одбијају да им продају намирнице тако да немају од кога да купе храну јер је у том подручју само 10 одсто хришћана.

Нетрпељивост према хришћанима у тој заједници постоји од раније, и пре инцидента који је узроковао 11-годишња девојчица. Хришћани су морали да обуставе своју верску службу у три цркве у том крају, јер им мусимани то нису дозвољавали под изговором да им смета буква.

Када је избио инцидент са спаљивањем Курана, око 1.000 мусиманских верника блокирало је

кашмирски аутопут, највећи који води из западног дела Исламабада.

Полиција у почетку није желела да се меша, али је на крају ипак оптужила девојчицу за богохуљење и ухапсила је. Ухапшени су и њени родитељи, као и неколико чланова хришћанске заједнице.

Британски медији наводе да, међутим, није тачно утврђено шта је ментално оболела девојчица спалила, будући да неки наводе да је то било цепно издање Курана, док други тврде да је спалила листове великог издања. Иако неколико мусимана тврди да је девојчица изашла из дворишта и да је спалила књигу испред куће, заправо не постоје сведоци да она то и урадила.

С друге стране, хришћани имају своје верзије. Према једној од њих, комшија мусиман позвала је девојчицу и тражио од ње да избаци напоље пепео у којем су већ биле оскрнављене странице Курана.

У мусиманској заједници такође тврде да није тачно да девојчица има Даунов синдром, већ да је потпуно здрава и тражи да се стриктно поштује закон који строго кажњава вређање ислама.

Председник Зардари, чију владу Запад оштро критикује јер одбија да реформише закон о светогрђу, затражио је од званичника да образложе хапшење.

Римокатоличке монахиње из Сирије

СИРИЈА

Хришћани у блокади

Како преноси агенција „Ројтерс“, група сиријских хришћана, њих око 12.000, провела је две недеље у опколјеном делу насеља Рабле, у близини Хомса на југу Сирије. Становници ове области

нису могли да се крећу јер су били под снајперском ватром.

Око две недеље сиријски побуњеници су држали овај, углавном хришћански град, под опсадом, спречавајући снабдевање храном и медицинском опремом, према извештајима међународне доброврорне организације „Помоћ Црквама“ (Aid to the Church) која је током овог времена покушавала да достави неопходну помоћ.

„Организовали смо се и држали смо се скupa, делећи све и тако смо до сада опстали. Потребна нам је сва помоћ коју можемо да добијемо. Молимо вас, помозите“ – рекао је свештеник из Рабле у телефонском разговору са организацијом Каритас.

Град, који се налази близу либанске границе, ослободиле су сиријске владине снаге у петак 24. августа, према непотврђеним информацијама из сиријских извора.

Уједињене нације процењују да је током 17 месеци суворих сукоба у Сирији страдало преко 18.000 људи на обе стране.

ВАТИКАН

Папа о посети Патр. Кирила Польској

Како преноси Танјуг, поглавар Римокатоличке цркве папа Бенедикт XVI сматра да је посета Патријарха московског и целе Русије Кирила Польској важан догађај.

„To је важан догађај који јача наду у будућност“, рекао је папа, обраћајући се верницима после молитве у његовој летњој резиденцији Кастел Гандолфо, пренела је агенција РИА Новости.

„Срдечно поздрављам Његову светост и све православне вернике“, казао је Бенедикт XVI.

Говорећи о заједничкој посланици Патр. Кирила и римокато-

личких бискупа Польске народима Русије и Польске, поглавар Римокатоличке цркве је навео да оно сведочи о „доброту вољи стварања братског јединства и сарадње наших цркава ради ширења јеванђелских вредности у модерном свету, у духу једине вере у Исуса Христа“.

Током посете руског Патријарха Польској, са Свјатјешим Кирилом се молило неколико десетина хиљада верника из Польске, Белорусије, Немачке и других земаља.

Патријарх Кирил је током посете истакао да искуство бившег СССР-а и земаља бившег социјалистичког блока треба да буде сведочанство целом свету о немогућности државног уређења у којем се заборавља Бог.

РУСИЈА Панкеркама по две године затвора

Суд у Москви осудио је 17. августа чланице руске панк групе „Пуси рајот“ на по две године затвора, због хулиганизма у московској Цркви Христа Спаситеља, пренела је агенција Итар-тас.

Надежда Толокоњикова, Марја Аљохина и Јекатерина Сумутсјевич претходно су проглашене кривима због перформанса у московској цркви, где су извеле „панк молитву“ против руског председника Владимира Путина.

Судија Марина Сирова је саопштила да су три чланице групе „пажљиво планирале“ своју акцију од 21. фебруара, а тужилаштво је затражило трогодишњу казну.

У случају који је изазвао бројне критике западних поп звезда и поделе у Руској Православној

Цркви, тужиоци су оценили да три чланице бенда треба да буду „изоловане од друштва“ и кажњене трогодишњом затворском казном, због оптужби за „хулиганизам мотивисан верском мржњом“.

У Москви су током изрицања пресуде чланицама „Пуси рајот“ одржане демонстрације на којима је захтевана ослобађајућа пресуда. Демонстрације подршке осуђенима, у организацији феминистичких и сличних невладиних удружења, одржане су и у другим европским градовима.

На централном градском тргу у украјинској престоници четири феминисткиње су у знак подршке руским панкеркама моторном тестером пресекле дрвени крст. Сличне акције уништавања крстова и других хришћанских обележја у знак подршке групи „Пуси рајот“ уследиле су и у Русији и другим деловима света.

Постоје различита мишљења о читавом случају. Кругови који су традиционално антицрквено расположени против су било каквог кажњавања руских панкерки, сматрајући то гашењем хришћанских слобода. С друге стране, поставља се питање, уколико су слични перформанси изрази слободе, где је граница, и да ли би можда – у име слободе – требало омогућити било коме да изводи своје „перформансе“ по храмовима, нпр. у току богослужења? У самој Цркви постоје мишљења да је казна престрога, и да је чланице бенда било примереније послати на друштвено користан рад – у домове за хендикепиране, незбринуту децу и старе...

БЕЧ Забрана обрезања

Како преносе новинске куће, после одлуке суда у Келну да се забрани обрезање дечака, које практикују Јевреји и мусимани, у верској јавности Западне Европе јавило се питање да ли ће можда неки суд забранити крштава-

ње деце, са истим образложењем – да је то непотребан и недозвољив атак на млади организам и његова људска права.

Председник Генералног синода Евангелистичке цркве Аустрије Петер Кремер сматра да је келнски суд «повредио верска права». По истој логици овог суда може се забранити крштење. Судство треба да има на уму чињеницу да је крштење услов чланства у Цркви; такође, обрезање је услов припадности другим религијама.

Келнски суд је 26. јуна ове године пресудио да је обрезање кажњив верски ритуал: према мишљењу Суда, верска слобода родитеља не значи право на «попреду телесног интегритета».

ЊУЈОРК
Најава
17. Свеамеричког Сабора

У Цркви Свете Тројице у Парми (Охajo), 13. новембра 2012. г. – на празник Св. Јована Златоустог – биће одржан 17. Свеамерички Сабор Православне Цркве у Америци, на којем ће бити изабран нови пројерарх Православне Цркве у Америци (пошто се Митрополит Јона (Пафунзен), доскорашњи предстојатељ ПЦА, недавно повукао).

„Свети Синод Епископâ састао се 13. августа у Детроиту и одлучио да је неопходно одржати посебан Сабор што је пре могуће, како би Црква наставила са напредовањем“ – саопштио је претојереј Ерик Г. Тоси, секретар ПЦА. „Сабор ће бити одржан под називом ‘17. Свеамерички Сабор’ услед неопходности и статутарних измена“ – додао је он.

М. Пејшровић

Растко Јовић – нови доктор богословских наука

Растко Јовић је рођен 8. августа 1978. године у Дервенти, БиХ. После основног образовања завршио је гимназију „Урош Предић“ у Панчеву. Потом се уписује на Богословски факултет Српске Православне Цркве у Београду на коме је, као одличан студент, дипломирао 2004. године. Постдипломске студије завршава на факултету „Часни Крст“ у Бостону где је са највишим оценама и похвалама, а под менторским руководством професора Емануила Клаписа, магистрирао на тему „Проблем богатства и сиромаштва у делима Кападокијских отаца“. Академске 2007. године уписао је докторске студије на богословском факултету Аристотеловог универзитета у Солуну, које је окончао 2. јула ове године одбравнивши дисертацију на тему „Кућа и евхаристија у посланицима светог апостола Павла“. Ментор професор Петрос Василијадис је истакао да је овај рад мултидисциплинарен и да спаја новозаветну Теологију са Социологијом показујући релевантност Теологије у свакодневном животу, како у време раних хришћана тако и у наше време, са посебним акцентом на друштвени значај богословља који морамо и данас да баштинимо.

И други професори, чланови комисије, честитали су Растку на успешно одбранјеној дисертацији и стицању научног степена доктора наука, истакавши квалитет саме дисертације, коју су оценили највишом оценом као изузетан богословски рад. Растко тренутно ради као вероучитељ у Архитектонско-техничкој школи у Београду. Сарадник је Богословске Академије у Волосу и био је учесник неколико домаћих и међународних конференција. Аутор је више текстова и студија. Члан је Педагошко-катехетског института и сарадник у часопису *Вероучитељ у школи*.

УАЕМ Слава Цркве Св. Прокопија

Светом Архијерејском Литургијом којом је началствовао Његово Преосвештенство Епископ хвостански Г. Атанасије, 21. јула 2012. г. прослављена је храмовна слава Цркве Светог Великомученика Прокопија на београдском гробљу Орловача.

Владика Атанасије је по Благослову и у име Његове Светости Патријарха српског Г. Иринеја рукопроизвео у чин чтеца дипломираног богослова г. Милоша Виленицу уз саслужење свештенства Архиепископије београдско-карловачке.

Преломивши славски колач у славу и част Господа и Светог Великомученика Прокопија, Владика Атанасије је пренео благослов Патријарха српског Г. Иринеја ста-решини ове црквеprotoјереју-ста-вратору Милану Виленици, славарима и присутним гостима.

У ЕПАРХИЈИ БУДИМЉАНСКО-НИКШИЋКОЈ Десетогодишњица обнове

Десетогодишњица обнове Епархије будимљанско-никшићке обиљежена је духовном академијом која је у петак, 3. августа одржана у манастиру Ђурђеви Ступови.

Свечаност прослављања значајног јубилеја настављена је на празник Свете Марије Магдалине, молитвеним сабрањем у којем је учествовало неколико Архијереја Српске Православне Цркве, бројно свештенство и монаштво, а у

присуству вјерног народа и гостију из нашег јавног живота. А пре десет година, на овај празник, у трон Епископа будимљанско-никшићког уведен је Владика Јоаникије.

Свечаном вечерњом службом, која је уочи празника Свете Марије Магдалине – Благе Марије, служена у манастиру Ђурђеви Ступови почeo је програм свечаности обиљежавања десетогодишњице обнове ове Епархије. У простору манастирске цркве одржана је свечана духовна академија, коју су организовале Епархија будимљанско-никшићка и ЦО Беране. Уважене госте и сабрани вјерни народ поздравио је Епископ будимљанско-никшићки Г. Јоаникије, који је рекао: „Улазимо у годину великог јубилеја Ђурђевих Ступова и већ сада почињемо прославу осамстогодишњице ове старе немањићке светиње, светосавске столице епископске. Најбоља припрема за то је управо десетогодишњица обнове наше Епархије.“

Светом Архијерејском Литургијом служеном у суботу началствовао је Епископ шумадијски Г. Јован, уз саслужење Преосвећене Господе епископа будимљанско-никшићког Јоаникија, полошко-кумановског Јоакима, рашко-призренског и косовско-метохијског Теодосија и липљанског Јована. Након прочитаног Светог Јеванђеља литургијском бесједом сабраном вјерном народу обратио се Његово Преосвештенство Владика шумадијски Г. Јован.

НА ФРУШКОЈ ГОРИ Слава манастира Кру shedol

У древној, славној светињи Бранковића, у манастиру Круshedol, у недељу 12. августа 2012. године, на празник Преподобне Мати Ангели-

не Српске, уз присуство великог броја верног народа из свих крајева наше земље, молитвено је прослављена манастирска слава. Свету Архијерејску Литургију служили су Преосвећена Господа епископи осечко-пољски Лукијан, бихачко-петровачки Хризостом и сремски Василије, уз саслужење више свештеника, свештеника, свештеника и ђакона Епархије сремске.

СВЕТА ГОРА

Пожар

На северозападном делу Свете Горе, у подручју Моноксилити, у уторак 7. августа 2012. г. избио је велики шумски пожар. Ватрена стихија је у пет тешких дана гутала све пред собом и стигла на само 500 метара од последње противпожарне одбране манастира Хиландар. У гашењу пожара су учествовале све ватрогасне екипе стациониране на Светој Гори, којима се придружило 49 ватрогасца спасилаца из Србије са 4 ватрогасна и осталим оперативним возилима. Због изузетно тешке ситуације, у петак 10. августа грчки премијер Антонис Самарас прогласио је ванредно стање на Светој Гори, и истог дана грчка војска је ушла на Свету Гору.

У суботу, 11. августа дуж линије одбране од пожара, целокупно братство манастира Хиландар одржало је литију, носећи део Часног Крста и икону Богородице „Утешитељке туге“ и копију иконе Богородице Тројеручице. Литија је засталаја како би српски и грчки ватрогасци и радници, као и грчки војници који су проширивали противпожарни пут, целивали светиње. У самом средишту одбрамбене линије у подручју Прото Неро одржан је молебан.

После вишесатне грчевите борбе људи против стихије, у вечерњим часовима истога дана, излила се огромна количина воде на цело подручје захваћено пожаром. Пожар је дефинитивно заустављен и његов главни део је угашен. Процењује се да је изгорело 4000 хектара шуме од којих је највећи део на поседу Хиландара. Процена материјалне штете тек треба да уследи.

Игуман Светог манастира Хиландара Архијерарх Методије, са својим у Христу брат-

Конкурс за упис на Високу школу – Академију СПЦ за уметности и консервацију

Конкурс за упис по 7 студената на прву годину основних студија оба студијска програма академске 2012/2013. године

Приликом пријаве на конкурс кандидати стављају на увид ОРИГИНАЛНА ДОКУМЕНТА и подносе оверене фотокопије:

- Извод из црквене књиге крштених
- Благослов надлежног епископа
- Сведочанства свих разреда претходно завршене средње школе
- Сведочанство (диплому) о завршном испиту
- Мапа са радовима (студије портрета, фигура, мртва природа...)
- Доказ о уплати накнаде за полагање класификационог испита
- Лекарско уверење за полазак на Високу школу - Академију Документација и мапе са попуњеном пријавом за конкурс подносе се лично у секретаријату Високе школе – Академије ул. Краља Петра 2, Београд – 3–14. септембра 2012. године

Класификациони испит

Класификациони испит полажу сви, без обзира на број пријављених кандидата. Класификациони испит обухвата програмске садржаје из цртања и сликања и православног катехизиса, као предзнање потребно за успешно студирање.

Класификациони испит: 17, 18. и 19. септембра 2012. године

Конкурс за упис по 5 студената на прву годину мастер академских студија оба студијска програма академске 2012/2013. године

Приликом пријаве на конкурс кандидати стављају на увид ОРИГИНАЛНА ДОКУМЕНТА и подносе оверене фотокопије:

- Извод из црквене књиге крштених
- Благослов надлежног епископа
- Диплома
- Уверење о положеним испитима
- Мапа са радовима и портфолио (студије портрета, фигура, мртва природа...)
- Доказ о уплати накнаде за полагање класификационог испита

Лекарско уверење за полазак на Високу школу - Академију Документација и мапе са попуњеном пријавом за конкурс подносе се лично у секретаријату Високе школе – Академије ул. Краља Петра 2, Београд – 17. и 20. септембра 2012. године

Пријемни испит: 26. септембра 2012. године

Све информације у вези са пријемним испитима:
www.akademijaspcl.edu.rs

ИЗ ЖИВОТА ЦРКВЕ

Олга Стојановић

ством, упутио је писмо захвалности Влади Србије и Министарству унутрашњих послова РС, у којем се између осталога каже: „Вама лично, господине председниче, Влади и Министарству унутрашњих послова које предводите исказујемо још једном захвалност што сте на време реаговали, стајући у заштиту непроцењивог блага свога народа. Својом бригом о обнови Хиландара Република Србија и српски народ препорађају у ствари себе и потврђују сопствену унутрашњу снагу и хришћанско достојанство. Уз Божију помоћ, подршку Републике Србије и уз љубав нашег пожртвованог народа наш Свети манастир обновиће се и заблистати лепотом, а кроз њега и са њим, нека Бог да, као што је било у светосавско време, да се подигне и утврди отаџбина.“

У ЈУЖНОЈ АМЕРИЦИ Посета Митр. Амфилохија

Високопреосвећени Архиепископ цетињски и Митрополит црногорско-приморски Г. Амфилохије допутовао је у суботу, 11. августа 2012. г., у Аргентину, у канонску посјету Епархији буеносајреској и јужно-централноамеричкој Српске Патријаршије, као њен Епископ-администратор.

У недељу, 12. августа, Митрополит је служио у катедралној цркви Рођења Пресвете Богородице у Буенос Ајресу уз саслужење свештенства и учешће неколико десетина вјерника, након чега је приређен свечани празнични ручак.

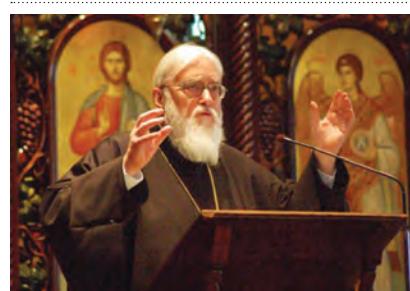
У петак, 17. августа, Митрополита је посетио Епископ каракаски и јужноамерички Г. Јован (Руска Загранична Црква), а у понедељак, 20. августа, у посети Митрополиту и епархијском катедралном храму

био је Митрополит Буенос Ајреса и цијеле Аргентине Г. Силуан (Антиохијска Патријаршија).

Високопреосвећени Митрополит Амфилохије служио је у суботу, 18. августа, Свету Архијерејску Литургију у храму Светог Архангела Михаила у Венадо Туерту, у аргентинској провинцији Санта Фе. Овом приликом је окупљеним парохијанима представио новог пароха презвитера Исајла Марковића, који је истог дана преузео духовно стање о овој парохији.

Митрополит Амфилохије служио је у недељу, 19. августа на празник Преображења Господњег, у Саборном храму Архиепископије Буенос Ајреса и Јужне Америке Цариградске Патријаршије, посвећеном Успењу Пресвете Богородице, којом приликом је узео учешћа и на хиротонији Архимандрита Јосифа Боша у Епископа патарског Цариградске Патријаршије.

У сријedu, 22. августа, Митрополит је, у дворишту катедралне Цркве Рођења Пресвете Богородице у Буенос Ајресу освештао звono које ће красити цркву у Венадо Туерту.

Посета Митрополита диоклијског Калиста Веру

Један од најугледнијих православних богослова данашњица, Високопреосвећени Митрополит диоклијски Г. Калист Вер, у склопу поклоничког путовања грчким и српским светињама, посетио је српску престоницу. Са њим су дојутровали и чланови друштва Атос (Британци, поклоници Свете Горе).

На празник Преображења Господњег, Митрополит Калист је служио Литургију у Марковој цркви, где је потом беседио о пуноћи и величини Христовог преображе-

ја. Истог дана, у вечерњим сатима, гости из Велике Британије су у Парохијском дому при Светосавском храму уживали у концерту етно групе „Бело платно“.

Дана 21. августа 2012. г., Митр. Калист је стигао у посету манастиру Каленић. У порти манастира, Митрополита и госте из Енглеске дочекао је Његово Преосвештенство Епископ шумадијски Г. Јован са свештенством Епархије шумадијске.

Митрополит Калист је од 25–27. августа 2012. године боравио у Митрополији црногорско-приморској.

УТЕКЕРИШУ

98. годишњица Церске битке

У недељу, 19. августа 2012. г., полагањем венаца на споменик српским јунацима и одавањем државних и војних почасти у Текеришу код Лознице, обележена је 98. годишњица Церске битке, која представља прву победу Србије у Првом светском рату.

Венце су положили представници Министарства одбране, Министарства рада и социјалне политike, Генералштаба Војске Србије, амбасада Чешке и Словачке, градова Лозница и Шапца, као и невладиних организација за неговање традиција ослободилачких ратова Србије.

По начину вођења и исходу, Церска битка представља ремек-дело ратне вештине, а као изузетан пример преласка из стратегијске одбране у контранапад, она се и данас проучава на најпознатијим војним академијама, укључујући и амерички Вест Поинт.

У ЖИЧИ

Орден Арх. Јовану Радосављевићу

На предлог Његовог Преосвештенства Епископа жичког Г. Хризостома, високопреподобни Архимандрит Јован Радосављевић одликован је орденом Светог Саве. На празник Преноса моштију Светог Првомученика Архијакона Стефана, 15. августа 2012. г., Све-

ту Архијерејску Литургију, у манастиру Жича, служио је Преосвећени Епископ жички Г. Хризостом, уз саслужење Епископа шумадијског Јована. Светој Литургији присуствовао је Епископ бачки Г. Иринеј. Владика шумадијски Јован прочитао је одлуку Светог Архијерејског Синода о додели овог високог одликовања наше Свете Цркве Архимандриту Јовану Радосављевићу, а Епископ бачки Иринеј, испред Светог Архијерејског Синода, уручио је орден оцу Јовану.

У СУБОТИЦИ Сабор вероучитељâ

Са благословом Његовог Преосвећенства Епископа бачког Г. др Иринеја, катихете и вероучитељи из Епархије бачке су се у суботу 25. августа 2012. године сабрали на Свету Литургију код капеле посвећене Успењу Пресвете Богородице на Водици у Суботици. Повод за заједничку молитву је предстојећи почетак нове школске године, а катихете и вероучитељи се код ове светиње на Водици сабирају већ другу годину за редом.

По завршетку службе, вероучитељима су подељена акта о постављењу у школе и одштампани планови и програми, а координатор Катихетског одбора свештеник Жељко Латиновић је говорио о начину рада и задацима који вероучитељ чекају у предстојећој школској години.

Час појања у Богословији у Призрену

Помозите и ви обнову призренске Богословије!

У септембру 2011. године обновљен је рад Богословије у Призрену, која је запаљена и уништена у мартовском погрому 2004. године. У Богословији се сада школује 11 ученика.

Богословија је од кључног значаја за опстанак српске заједнице на КиМ – којој су потребни свештеници који су одрастали, учили и живели на овим просторима. Епархија рашко-призренска и косовско-метохијска овом приликом упућује апел верном народу у земљи и расејању да својим прилозима помогне рад Призренске богословије.

Динарски рачун: Комерцијална банка, 205-172349-51

Саопштење за јавност

Председник Србије г. Томислав Николић примио је 14. августа 2012. године, представнике Охридске Архиепископије, Преосвећене епископе – брегалничког Г. Марка и стобијског Г. Давида, члана Светог Архијерејског Синода Српске Православне Цркве Епископа бачког Г. Иринеја, и Епископа јегарског Г. Порфирија. Епископи Охридске Архиепископије су изнели проблеме своје Цркве, податке о неправедном утамничењу Архиепископа охридског Г. Јована и о угрожености људских права и верских слобода епископата, свештенства, монаштва и верника Охридске Архиепископије. Председник Николић је уверио своје госте да ће се активно заузимати за пуно поштовање људских права и верских слобода, не само за вернике Српске Православне Цркве него и за све људе, све народе и све заједнице, у Србији, у региону и у свету.

У ЕПАРХИЈИ ЗХП Слава Манастира Тврдош

Празник Успења Пресвете Богородице слава је манастира Тврдош.

Светом Литургијом служеном на сам дан празника начаљствовао је Владика Атанасије (Јевтић) уз саслуживање свештенства Епархије захумско-херцеговачке. У току Свете Литургије крштена је слушкиња Божија Ксенија, што је додатно увеличало радост празника. Послије прочитаног Јеванђеља, вјерном народу бесједом се обратио Владика Атанасије и пренио поздраве и благослове Епископа Григорија, игумана Саве, те епископа Максима и Игњатија. Богослужење је завршено молитвеним опходом – литијом око манастира и резањем славског колача. Након тога су монаси манастира Тврдош, на трпези љубави у новој манастирској трпезарији, послужили свак присутни вјерни народ.

ДОБРОЧИНСТВО

Београд, Добрињска 2
тел/факс: 011/2687-416, 2686-445
dobrocininstvo@gmail.com
www.dobrocininstvo.spc.rs

МАЛА ГОСПОЈИНА У ХИЛАНДАРУ

18 - 24. септембар

КРСТОВДАН У СВЕТОЈ ЗЕМЉИ

Јерусалим, Витлејем, Назарет...
23. септембар

ЦАРИГРАД - ИСТАНБУЛ

13 - 20. октобар

ОСТРОГ

сваког петка

АГЕНЦИЈА СРПСКЕ ЦРКВЕ

Ђорђе Вујић (1983-2012)

„Младо жићо, савиј класове,
прије рока дошла ћи је жетва.“

У недељу, 5. августа 2012. године, као најсветлија муња, простирујала је вест да је наш брат, студент теологије Ђорђе Вујић, у удесу спортског авиона недалеко од Обреновца, прерано завршио свој овоземаљски живот.

Ђорђе је рођен 1983. г., као треће дете свештеника Мирослава и његове супруге Вере.

Основну школу је завршио 1998. године у Панчеву, где је његов отац вршио свештеничку службу, и исте године положио пријемни испит за упис у Богословију Светог Саве у Београду, као клирик Банатске епархије. Богословију је завршио 2002. г., када се, уз благо-

слов Епископа банатског Г. Хризостома, уписао на Богословски Институт СПЦ у Београду. Након што је успешно савладао све испите, Ђорђе се уписао на трећу годину основних студија на Богословском факултету у Београду. Божијим промислом и уз Његово допуштење, прерана смрт спречила га је да своју упорност, истрајност и труд искаже и на овом пољу.

Био је омиљен. Сви који су га бар једном срели памтиће га као ведрог, духовитог и увек веселог младића. Предао је своју душу у руке Господу, оставивши иза себе своје најмилије, своје пријатеље који ће га увек носити у својим молитвама и срцу.

Опело на сурчинском гробљу у уторак 7. августа 2012. године

служио је Преосвећени Епископ банатски Г. Никанор, уз саслужење великог броја свештеника из различитих епархија Српске Православне Цркве.

Драги Ђорђе,
нека ти је блажен пут којим си пошао и нека Свемогући Бог, нашим молитвама, настани твоју часну душу тамо где нема бола!

Вјечнаја памјат!
Виктор Годошев

Милица Ђоровић (1915-2012)

Милица Ђоровић – професор, доктор, ботаничар –, рођена 21. јула 1915. г., упокојила се 2. августа 2012. године.

Опраштајући се од професорке Милице Ђоровић, спомињем се Псалма 44 и стиха: „Подай (Господе) да нам синови у младости својој буду биљке што бујно расту.“ И заиста, преминула наша, старала се да генерације њених студената бивају академско биље што бујно расте у познању чуда живота. А сама наша наставница је била небоземни милодух, благован, или како ту биљку назива Псалмист исоп, односно хизоп небески, који прочишћује ум, дух и душу, те и тело.

Поштовану нашу професорку упечатљиво са кatedре од пре 40 година. Била је научник, ботаничар, од поретка, увек спремна да учини све оно најбоље што може за нас њене студенте, али и све и сваког. Срећна је то била личност, пуна сигурне наде и смирења. Прихватала је живот какав јесте, веома осетљива на незграпне потребе свога времена. Срећа је за њу била Божја помоћ прегаоцу! И као што приличи биологу, ботаничару, ученику знаменитог Стевана Јаковљевића, гледала напред и није се освртала за собом. Била је мислилац са Анђелом Чуваром, опрезна и полагана у предузимању стваралачких потхвата. Више од славе и успеха, волела је мир и срећу и бивала објективан и саосећајан, милостив и племенит човек и научник. И изнад свега хришћанин који је упознао своје достојанство.

„За себе си нас Боже створио, и немирно је наше срце, док се у Теби не смири“, како вели један свети отац. Слободна си сада да кажеш, драга наша учитељице живота – Марана та! Дођи, Господе Исусе!

Отац Иларион Ђурица

Дејан Петковић (1959-2012)

Ма колико свако од нас сматрао да је час смртни далеко сваког дана смо сведоци да заиста тај час не познајемо. Многи од нас којима је Дејан био отац, супруг, брат, ујак, комшија, парохијанин, суграђанин били смо затечени вешћу о његовом упокојењу. Сви који су га иоле познавали доживљавали су га као ведрог человека увек расположеног и спремног да живот гледа са ведрије стране, како свој тако и свих око себе. А његов живот је био пун борбе још од његових најмлађих дана. Одрастао је и сазревао у граду који је у то време имао „рају“ и епитет Сарајлије је носио на начин на који је његов родни град могао бити поносан. Он га је својом животном енергијом, васпитањем и ведрином носио као особину која је била много више од обичног географског топонима места одакле је ко. У још тежим временима која су се као тамни облаци надвили деведесетих година, борио се да очува породицу. Својим часним понашањем и достојанственошћу задивио је многе, па чак и онда када је изгубио оно што је сваком родитељу најмилије – ћеркицу Биљану. Ни тада није роптао на Господа, туговао је и боловао онако стоички и јуначки знајући да као и много пута до тада мора бити храбар јер је морао бринути о супрузи, млађој ћерци Дејани, мајци Нади и ујаку Живојину. То је оно што смо ми знали. Верујем да је тај списак био много дужи али га је само он знао јер не постоји нико ко му се обратио за помоћ, а да га је он одбио. Живео је скромно трудећи се да своју ћеркицу Дејану одшколује и изведе на прави пут.

Данас се навршава 40 дана од упокојења нашег Дејице. Сви се молимо драгом Господу да његову племениту душу прими у наручје своје и рајско насеље јој подари.

сестрић Димитрије Стилић

ЕЛЕКТРИФИКАЦИЈА ЗВОНА
електромоторни и
електромагнетни погон
програмирано и
даљинско укључивање

ЦРКВЕНИ САТОВИ
„GPS“ - сателитска синхронизација
063/ 315 841
MJ оив 30 76 245; 30 76 246
Земун, И. Цанкара 9/29
www.mj.rs

1. ЕЛ. ЗВОЊЕЊЕ – ИСТОЧНИ начин (у Русији, Грцији и Светогорцу до данас, а код Срба до пада Деспотовине, и наново од 2008. године) – са програмирањем и откуцањем часова и четвртина, а по избору, и даљинским управљањем.

ПРЕДНОСТИ у односу на **ЗАПАДНИ** начин:

- 1.1. Звоњење не потреса звоник;
- 1.2. Знатно више звона може да стане у исти простор;
- 1.3. Укључењем, односно искључењем, звоњење истог трена почне, односно престане.
- 1.4. Качење звона је простије, и због тога је знатно јефтиније;
- 1.5. Потрошња ел. енергије је низак;
- 1.6. Ако престане ел. напајање, и дете може са лакоћом ручно звонити.
- 1.7. Са више звона у хармонији, могу се ручно, али и програмираним изводити мелодије – без додатних чекића и ел. магнета.

2. ОБНОВА старих, механичких, од историјског значаја ЧАСОВНИКА

3. ЧАСОВНИЦИ нови и тачни и још сами прелазе на „зима-лето“ време.

ЈЕМСТВО: 3 ГОДИНЕ

szeljko7@verat.net (szeljko7@gmail.com)

ЖЕЛ-МИР“

026/312 752; 065 (064)/920 5 851;

064/20 80 145

САЈТ: zelmir:atspace.com

НАРУЦБЕНИЦА

шифра претплатника
(попуњава служба претплате)

**Претплаћујем се на
следеће часописе**

(Означите жељени часопис и начин претплате)

Име и презиме наручиоца:

ПТТ број и град:

Адреса:

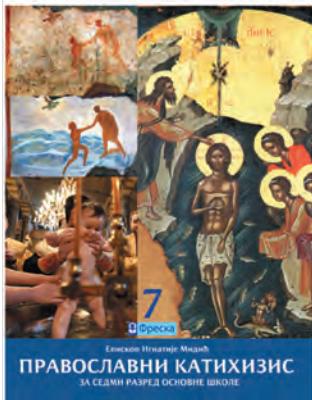
Држава, епархија:

Часопис	Годишња претплата		начин слања (важи за иностранство)
	Србија	иностранство	
Православље	1700 динара	45€ или 70\$ или 70 CAD или 75 AUD или 35€	Обичном поштом
		60€ или 90\$ или 90 CAD или 100 AUD или 45€	Авионом
Светосавско звонце	690 динара	25€	Обичном поштом
		30€ за Европу или 40€ ван Европе	Авионом
Гласник СПЦ	1200 динара	32€ за Европу или 35\$ ван Европе	Обичном поштом
		60€ за Европу или 65\$ ван Европе	Авионом
Православни мисионар	500 динара	20€	Обичном поштом
		25€ за Европу или 35€ ван Европе	Авионом
Теолошки погледи	900 динара	20€	Обичном поштом
		25€ за Европу или 35€ ван Европе	Авионом

овде исећи

Фреска

www.freska.rs БЕОГРАД

ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС
ЗА СЕДМИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

др Игнatiјe
Midiћ

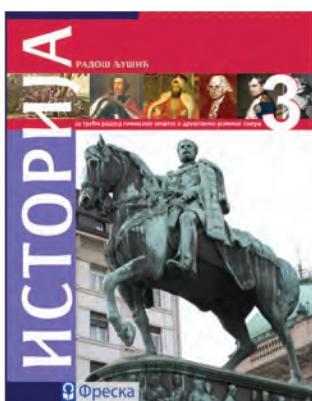
КАТИХИЗИС
7. РАЗРЕД

НОВО

др Игнatiјe
Midiћ
КАТИХИЗИС
8. РАЗРЕД

НОВО

др Радош
Љушић
ИСТОРИЈА
3. РАЗРЕД
гимназије општег и
друштвено-језичког
смера

НОВО

др Игнatiјe
Midiћ,
професор
Богословског
факултета,
владика
баничевски

др Радош
Љушић,
редовни
професор
на Одељењу
за историју
Филозофског
факултета

Уџбеници су одобрени од стране
Министарства просвете и науке и ових
дана излазе из штампе.

Од наредне школске године у издању
ФРЕСКЕ биће штампани и остали
уџбеници из ВЕРОНАУКЕ за основну
школу.

Досадашња издања: Уџбеници ИСТОРИЈЕ
за 5, 6, 7. и 8. разред основне школе.

У припреми: Уџбеници ИСТОРИЈЕ за
средње школе и ГЕОГРАФИЈЕ за 5, 6, 7.
и 8. разред основне школе.

Издавачка кућа
ФРЕСКА
Телефони:
069/ 620-180
011/ 38-35-873
Факс:
011/ 38-35-873
freska@sbb.rs

ПОРУЧИТЕ ОДМАХ

У великом броју књижара
широм Србије или
путем наруџбенице - на сајту

**ИСПОРУКА ПО
ДОГОВОРУ**

Сви уџбеници
прилагођени су
Наставним
плановима и
програмима
прописаним у
Министарству
просвете